

JŪRA·MEER·SEA

TARPTAUTINIS VERSLO, MOKSLO IR MENO ŽURNALAS
INTERNATIONALES WIRTSCHAFTS, WISSENSCHAFTS UND KUNSTMAGAZIN
INTERNATIONAL MAGAZINE OF BUSINESS, SCIENCE AND ARTS

2026 • 1 [138]



**KĄ LAIMINA
KRUVINOJI MADONA?
WHAT ARE THE BLESSINGS OF
MADONNA IN BLOOD?**

**85 SEKUNDĖS: NAUJAUSIAS
DOOMSDAY CLOCK ĮSPĖJIMAS**

**85 SECONDS: THE LATEST
DOOMSDAY CLOCK WARNING**



JŪRA·MEER·SEA

TARPTAUTINIS VERSLO, MOKSLO IR MENO ŽURNALAS
INTERNATIONALES WIRTSCHAFTS, WISSENSCHAFTS UND KUNSTMAGAZIN
INTERNATIONAL MAGAZINE OF BUSINESS, SCIENCE AND ARTS



Your loyal partner
in international business

www.jura.lt



LEIDĖJOS ŽODIS

Ką laimina Kruvinoji Madona? 2

MENAS IR PASAULIS

Menas niekuomet nebus abejingas 6

MOKSLAS IR PASAULIS

85 sekundės iki Pasaulio vidurnakčio:
ką reiškia naujusias DOOMSDAY CLOCK įspėjimas 12

LYDERYSTĖS ĮŽVALGOS

Žmogiškojo kapitalo panaudojimas –
talentų pritraukimo ir išlaikymo strategijos sudėtingame,
konkurencingame ir tarpusavyje susietame pasaulyje 22

UOSTAI IR MIESTAI

Uostai – jūrų ekonomikos stuburas 30

ŽUVININKYSTĖ

Sveikesnės žuvis, tvaresnė akvakultūra:
INTERREG sprendimai Baltijos regionui 34

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Įsteigtas tarptautinis fondas
Ukrainos transporto sektoriui atkurti 40

NAUJIENOS TRUMPAI

..... 42

PUBLISHER'S WORD

What Are the Blessings of *Madonna In Blood*? 4

ART AND THE WORLD

Art Will Never Be Indifferent 9

SCIENCE AND THE WORLD

85 Seconds to Midnight:
What the Latest DOOMSDAY CLOCK Warning Means 17

LEADERSHIP INSIGHTS

Harnessing Human Capital:
Strategies for Recruiting and Retaining Talent in a Complex,
Competitive and Connected World 25

PORTS AND CITIES

Ports: The Backbone of the Maritime Economy 31

FISHERIES

Healthier Fish, More Sustainable Aquaculture:
INTERREG Solutions for the Baltic Region 37

INTERNATIONAL COOPERATION

International Fund Established for
the Reconstruction of Ukraine's Transport Sector 40

NEWS BRIEFS

..... 42

JŪRA MEER SEA
International Magazine of
Business and Science
ISSN 1392-7825

Jūra magazine issued since 1935
JŪRA MEER SEA – since 1999

Issued by:
Private company
Jūrų informacijos centras
(Marine Information Centre)

Director and Editor-in-chief
Zita Tallat-Kelpšaitė
Tel. + 370 610 11399
E-mail: editor@jura.lt
www.jura.lt

Financier-in-chief
Danutė Graželiene
Tel. + 370 699 31295
E-mail: grazeliene@jura.lt

Translators:
Artificial Intelligence

Proofreaders:
Rita Maksimavičienė
Elena Trečiokaitė
Artificial Intelligence Chat GPT 4

Representatives of the magazine:
UK, London
Milda Manomaitytė
E-mail: manomilda@hotmail.com

Kazakhstan, Karaganda
Tatyana Iwanova
E-mail: lituanica@mail.kz

Germany, Munich
Diana Wirtz
E-mail: diana.wirtz@tlnika.de
TL NIKA GmbH

Photo credits:
Charles Forerunner, Josh Calabrese,
Nick Fewings, Niko N by Unsplash,
Hamburg Messe und Congress,
the Fisheries Service under
the Ministry of Agriculture of
the Republic of Lithuania,
artist Doncho Donchev
from *Notebook* series, 2022

Cover:
Fragment from the triptych *Madonna In Blood*
(2022) by Doncho Donchev

Cover design:
Ingrida Ramanauskienė

Manuscripts are not returned or reviewed.
The editorial staff bears no responsibility for
the contents of texts provided by advertising
agencies. The editorial opinion does not
necessarily coincide with the opinion of the
authors and interviewees.

**Printed by S. Jokužis
Publishing & Printing House**

Circulation 400 copies

Ką laimina Kruvinoji Madona?

Pasaulio pabaigos laikrodis nėra pranašystė. Tai civilizacijos veidrodis, kuriame matome ne tik grėsmes, bet ir save. Kiekviena sekundė iki vidurnakčio nėra likimas – tai pasirinkimas.

2026-uosius, arba besibaigiančius ketvirtuosius karo Ukrainoje metus, pradėjome su baimėmis. Sausio pabaigoje pasaulio leidiniai mirgėjo antraštėmis apie pavojingą žmonijos priartėjimą prie pasaulio katastrofos. Šį kartą tai kalbėjo ne pranašai ar būrėjai, o įvairių sričių mokslininkai, branduolinių tyrimų ekspertai, mokslo ir saugumo tarybos nariai, Nobelio premijos laureatai. Susirūpinimo diskusijas dėl pasaulio ateities sukėlė keturiomis sekundėmis arčiau vidurnakčio pasukta Pasaulio pabaigos laikrodžio rodyklė, rodanti, kad šiemet mūsų planeta yra kaip niekad katastrofiškai arti – tik už 85 sekundžių – iki metaforinės pasaulio pabaigos.

Katastrofų rizika didėja, bendradarbiavimas mažėja, o laiko kažką pakeisti lieka vis mažiau. Pokyčiai yra būtini ir įmanomi, tačiau pasaulio bendruomenė privalo reikalauti iš savo lyderių greitų veiksmų, pabrėždama, kad 85 sekundės iki vidurnakčio – tokia Pasaulio pabaigos laikrodžio žinia nebegali būti aiškesnė, sako „Bulletin of the Atomic Scientists“ prezidentė Aleksandra Bell.

Pirmą kartą Pasaulio pabaigos laikrodis leidinio „Bulletin of the Atomic Scientists“ ir mokslininkų atomininkų, tarp kurių buvo Albertas Einšteinas, J. Robertas Oppenheimeris ir kiti, iniciatyva buvo pristatytas 1947 m., siekiant perspėti visuomenę apie branduolinio karo grėsmę po Antrojo pasaulinio karo. Tuomet jo rodyklė buvo nustatyta 7 minutės iki vidurnakčio.

Pasaulio pabaigos laikrodis nėra pranašystės instrumentas ar technologinis prietaisas – jis yra etikos ir atsakomybės simbolis, atspindintis mokslininkų vertinimą apie tai, kokie sprendimai ir veiksmai labiausiai veikia mūsų bendrą ateitį. Jis rodo ne tik grėsmes, bet ir galimybes keisti kursą, kol dar turime kažkiek laiko. Nors Šaltasis karas baigėsi, branduoliniai ginklai niekada neišnyko, o pastaraisiais metais jų rizika vėl smarkiai auga. Šiuo metu pasaulyje egzistuoja daugiau nei 12 000 branduolinių užtaisų, iš kurių didelė dalis laikoma parengties režime. Kaip jų egzistavimą ar plėtrą paveiks tai, kad šių metų vasarį baigė galioti pusę amžiaus gyvavusi branduolinių ginklų kontrolės tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Sovietų Sąjungos, o vėliau ir Rusijos naujoji START sutartis. Ką Europai reiškia jos pabaiga, kol kas galime tik spėlioti.

Tačiau šiandien laikrodis nebėra vien branduolinio karo simbolis. Jis tapo visos planetos būklės metafora, atspindinčia, kaip žmogaus technologinė, politinė, ekonominė ir moralinė veikla peržengia Žemės ekologines, etines ir saugumo ribas. Mokslininkai, nustatantys laikrodį, pabrėžia, kad pavojai veikia ne izoliuotai, o kaupiasi ir augina vienas kitą. Dar XX a. viduryje A. Einšteinas perspėjo, kad mūsų technologinė galia pranoko mūsų moralinius gebėjimus. Šiandien kiekvieno akimis gerai matomas pavojus yra besaikis vartojimas ir begalinė tarša, lemianti nepalankią klimato kaitą. Nuo 2007 m. klimato kaita oficialiai įtraukta į Pasaulio



pabaigos laikrodžio vertinimą, nes klimato krizė nebėra ateities scenarijus, tai lėta katastrofa, kuri jau vyksta.

Pramoninė veikla sukūrė ne tik šiltnamio efektą, bet ir milžinišką atliekų sluoksnį: plastiko salas vandenynuose, toksinių medžiagų gausą dirvožemyje, mikroplastiko daleles ore ir net žmogaus organizme. Tai laikoma geologiniu ženklu, žyminčiu Antropoceno, arba žmogaus galios epochą. Šios epochos žmogus, ganėtinai užteršęs savo planetą, žengia į kosmoso erdves. Sausio pabaigoje mes – Europos, ypač Baltijos regiono gyventojai – vis kreipėme žvilgsnius į dangų ir skaičiavome valandas, kada virš mūsų praskries ir, duok Dieve, nenukris kontrolės netekusios Kinijos raketos dalis. Buvo prognozuojama, kad ji galėtų nukristi virš Latvijos ar Lenkijos teritorijos. Galiausiai ši liekana sudužo Ramiajame vandenyne į pietryčius nuo Naujosios Zelandijos. Pastarasis incidentas – ne vienkartinis. Kosminės šiukšlės tampa tiesioginiu mūsų elgesio Žemėje atspindžiu: net išėję už Žemės ribų, mes kartojame tą patį vartojimo ir neatsakingumo modelį. Kaip pastebėjo prancūzų filosofas, sociologas Bruno Latour, mes jau nebegyvename Žemėje – mes gyvename savo veiksmų pasekmėse.

Atrodo Antropoceno epochos žmogus, savo galią demonstruojantis Žemėje ir kosmose, apsiginklavęs dirbtiniu intelektu ir technologijomis, turėtų suvokti ir savo veiklos pasekmes. Tačiau iš didžiausios galios valstybių ir aukščiausių tribūnų ima skliti mintis, kad klimato ideologija buvo kvailas prasimanymas, kenkiantis ekonomikai, ir trukdydamas iškastinio kuro naudojimui, skurdinantis žmones.

Modernizmas turėjo būti visų pažanga, bet sunku patikėti modernizmu, kai matai Elono Musko sportinio automobilio „Tesla“, sklاندančio kosmose, nuotrauką. Tai neatrodė kaip pažanga visiems – tai buvo pažanga turtingiesiems, nes, anot paties E. Musko, tai buvo kvaila, bet smagu, sakė Kopenhagos universiteto mokslininkas Nikolajus Schultzas.

B. Latour savo knygoje „Facing Gaia“, kurioje nagrinėjama klimato krizė, žmonijos santykis su Žeme ir moderniosios mokslo bei politikos ribos, teigia, kad Gaia – Žemė – egzistuoja kaip aktyvi, sudėtinga savireguliuojanti sistema, tačiau mokslininkas ją interpretuoja ne kaip harmoningą motiną gamtą, o kaip dinamišką, nenuspėjamą veikėjų tinklą. Jis teigia, kad klimato klausimai negali būti sprendžiami vien remiantis mokslo faktais, būtina nauja politinė vaizduotė, kad žmonės, technologijos, ekosistemos ir kiti veikėjai yra tarpusavyje susiję ir veikia kartu.

Antropoceno sąvoką B. Latour traktuoja ne tik kaip geologinį laikotarpį, bet ir kaip politinių bei filosofinių prielaidų krizę, rodančią, kad žmonių veikla keičia planetos sistemas, kad idėja, jog žmonės gali kontroliuoti gamtą iš išorės, neveikia. Pastaroji epocha reikalauja naujų kolektyvinio veikimo formų, kurios įtrauktų ir nežmogiškus veiksnius (klimatą, rūšis, ekosistemas). B. Latour siūlo atsakyti tiek globalizacijos utopijų, tiek nacionalistinio užsidarymo ir susitelkti į konkrečias ekologines priklausomybes.

XXI a. pradžioje į Pasaulio pabaigos laikrodžio matuojamas rizikas patenka ne tik klimato problemos, bet ir aukštųjų technologijų, dirbtinio intelekto plėtros ir dar tik nedrąsiai įvardijami veidrodinės gyvybės kūrimo pavojai. Apie juos leidinyje „Bulletin of the Atomic Scientists“, skelbiant 85 sekundžių limitą, užsimena mokslininkė, dvipartinės biogynybos komisijos vykdomoji direktorė Asha George, susirūpinusi nepakankama dirbtinio intelekto ir gyvybę naikinančios veidrodinės biologijos kūrimo kontrole.

Kai laboratorijose, norime to ar ne, jau galbūt gimdoma veidrodinė gyvybė, mes žmogiškosios gyvybės produktai bandome spręsti savo žemiškas problemas. Vasario viduryje aistros dėl jų kunkuliavo Miunchene, 62-ojoje kasmetinėje saugumo konferencijoje, viename svarbiausių tarptautinių saugumo politikos forumų, į kurį renkasi pasaulio politikos lyderiai. Čia tarsi „Odė džiaugsmui“ nuskambėjo JAV valstybės sekretoriaus Marko Rubio kalba, sulaukusi turbūt ne mažiau dėmesio negu pirmoji JAV prezidento Donaldo Trumpo kalba, pasakyta 2018 m. Davoso ekonomikos forume su garsiąja fraze „America first“. Miuncheno forumo dalyviai plojo atsistoję, tarsi norėdami nusimesti praėjusių metų konferencijoje pasakytus viceprezidento J. D. Vance žodžius, sukretusius Europos lyderius arogancija, netaktu ir nepagarba partneriams. Jeigu, kaip mano kai kurie analitikai, tai buvo priešrinkiminė į JAV prezidentus kalba, „urbi et orbi“, tai garantuotai ponas M. Rubio, priešingai nei jo konkurentas, užsidirbo daugiau taškų, pademonstravęs savo istorinį ir kultūrinį intelektą, ko dažnai pritrūksta didiesiems Amerikos politikos veikėjams. Matyt, ta sklandžiai besiliejanči kalba užhipnotizavo Europos lyderius ir liko nepastebėta, kas slypi – ne, ne tarp eilučių, o tiesiog jose! Nedviprasmiškai buvo pasakyta, kad Berlyno sienos, kelis dešimtmečius po Antrojo pasaulinio karo padalinusios Vokietiją į dvi priešingas viena kitai valstybes, kad tos sienos griuvimas buvo klaida. Klausytojai išgirdo, kad šios pergalės euforija atvedė mus prie pavojingos iliuzijos: pasiekus vadinamąją „istorijos pabaigą“; kad klaidinga buvo manyti, jog visos valstybės taps liberaliomis demokratijomis; kad prekybos ryšiai pakeis tautiškumą; kad taisyklėmis grindžiama pasaulinė tvarka pakeis nacionalinius interesus; ir kad gyvensime pasaulyje be sienų, kuriame visi taps pasaulio piliečiais. Kalboje nuskambėjo, kad tai buvo naivi idėja, ignoravusi žmogaus prigimtį ir daugiau nei 5000 metų žmonijos istorijos pamokas. Ji mums brangiai kainavo, pareiškė JAV valstybės sekretorius.

Ką mums, žmonijai, siūlo Amerika, vėl ketinanti tapti didžia? Beje, lieka atviras klausimas: nuo kurio laikotarpio matuojama ta didybė? Nuo Amerigo Vespučio ir Kristupo Kolumbo laikų? Nuo vergovės ir vietinių genčių naikinimo? Istorija niekada nebūna vien triumfas. Ar ji siūlo atstatyti Berlyno ir Kinų sienas ir visas kitas betonines, geležines, spygliuotas sienas, pamiršti demokratijos ir liberalizmo idėjas, bet prisiminti, kad penkis tūkstančius metų

žmonės daužė vieni kitiems kaukoles akmenimis, kuokomis, pasikui vis modernesniais ginklais, kol išmokome pasigaminti tokius, dėl kurių bijome, kad mūsų egzistencija šioje planetoje eina į pabaigą? Ar visi tie aštuoniasdešimt metų po Antrojo pasaulinio karo, siekimas darnos, harmonijos, grožio, kultūros ir meno buvo klaida? Ar bendradarbiavimo tiltai, kurie buvo tiesiami tarp tautų vietoj griaujamų sienų, buvo butaforiniai ir beprasmingi?

Anot M. Rubio, prezidento D. Trumpo vadovaujamos JAV imsis atsinaujinimo užduoties su Europa arba be jos, siekdamas ateities, kuri būtų tokia pat stipri ir suvereni kaip mūsų civilizacijos praeitis. Turime būti sąjunga, kuri drąsiai žvelgia į ateitį, o ne veikiama baimės – baimės dėl klimato, karo ar technologijų. Vienintelė mūsų baimė turi būti gėda, jei nepaliksime savo vaikams stipresnių valstybių.

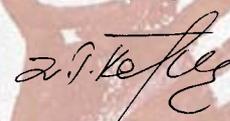
Po tokių manifestacinių pareiškimų sunku ką nors bepridėti, nebent kad Pasaulio pabaigos laikrodis, ko gero, tiks ne jiems... Tuomet kam?

Dažnai į pačius sudėtingiausius ir kebliausius klausimus atsakymus randa menas. „Aš tikiu estetika, gėriu, grožiu, intelektu – gyvenimu prieš mirtį ir nepaisant mirties. „Paskutiniojo teismo“ laikrodis tiks diktatui ir netolerancijai. Anksčiau ar vėliau visos tironijos žlunga. Menas ir solidarumas niekada nemirs“, – įsitikinęs Arminio Sciolti, Lokarno Leonardo da Vinčio galerijos „il Rivellino“ įkūrėjas.

„Meno parodos leidžia atlikti minties eksperimentą ribotoje erdvėje, kurio negalima atlikti jokia kitu būdu. Kiekvieną kartą, kai rengiu parodą, iškyla klausimų, kurių visiškai neįmanoma kelti knygoje, bet įmanoma kelti erdvėje. Kodėl? Nes galima žmones įtraukti į eksperimentą. Būtent tai ir turiu omenyje kalbėdamas apie minties parodas. Tai būdas panaudoti ribotą erdvę, meną ir menininkus, kad lankytojai būtų užversti išraiškomis ir tada pažiūrėti, kas su jais nutinka“, – viename interviu sakė B. Latour, knygos „Facing Gaia“ ir meno parodų autorius.

Bulgarų dailininkas Doncho Donchev žiūrovus kviečia dalyvauti pačioje meno kūrinio gimimo esmėje. Jis dirba žiūrovų akivaizdoje iki meno kūrinio pabaigos. Tokia menininko ir procese dalyvaujančių žmonių energijų sinergija atsispindi kūrinyje tarsi švento akto įamžinimas. Triptiką „Kruvinoji Madona“ jis kūrė Sofijos istorijos muziejuje 2022 m. pavasarį per Europos muziejų nakties renginį. Šešių valandų nepertraukiamas darbas daugybės žmonių akivaizdoje buvo menininko atsakas į karą ir agresiją.

Ką laimina ar prakeikia Kruvinoji Madona? Kokią ateitį ji regi?



Nuoširdžiai Jūsų
Zita Tallat-Kelpšaitė
Žurnalo JŪRA MEER SEA
leidėja nuo 1999 m.

2026 02 20

What Are the Blessings of *Madonna In Blood*?

The Doomsday Clock is not a prophecy. It is a mirror of civilization in which we see not only threats, but ourselves. Every second before 'midnight' is not fate – it is a choice.

We began 2026 – or concluded the fourth year of the war in Ukraine – with fear. At the end of January, world media were filled with headlines about humanity's dangerous approach to global catastrophe. This time it was not prophets or fortune-tellers, but scientists from various fields, nuclear research experts, members of science and security councils, Nobel Prize laureates. Discussions about the future of the world were ignited when the hand of the Doomsday Clock was moved four seconds closer to midnight, indicating that this year our planet stands closer than ever before – just 85 seconds away – from metaphorical annihilation. The risk of catastrophe is increasing, cooperation is decreasing, and less and less time remains to change anything. Change is necessary and possible, yet the global community must demand swift action from its leaders, emphasizing that 85 seconds to 'midnight' – the message of the Doomsday Clock – could hardly be clearer, says Alexandra Bell, President of the *Bulletin of the Atomic Scientists*.

The Doomsday Clock was first introduced in 1947 on the initiative of the *Bulletin of the Atomic Scientists* and atomic scientists – Albert Einstein and J. Robert Oppenheimer among them – to warn the public about the threat of nuclear war after the Second World War. At that time, its hands were set at seven minutes to midnight.

The Doomsday Clock is not an instrument of prophecy nor a technological device – it is a symbol of ethics and responsibility, reflecting scientists' assessment of which decisions and actions most profoundly affect our shared future. It shows not only dangers, but also the possibility of changing course – while some time still remains. Although the Cold War has ended, nuclear weapons have never disappeared, and in recent years their risk has grown sharply again. Today, more than 12,000 nuclear warheads exist worldwide, a significant portion of them kept on high alert. In February this year, the New START treaty – long central to nuclear arms control between the United States and first the Soviet Union and later Russia – came to an end. What its end will mean for Europe, we can only speculate.

Yet today the Clock is no longer merely a symbol of nuclear war. It has become a metaphor for the state of the entire planet, reflecting how human technological, political, economic, and moral activity is exceeding the ecological, ethical, and security boundaries of the Earth. The scientists who set the Clock empha-

size that dangers do not operate in isolation; they accumulate and reinforce one another. In the mid-twentieth century, Albert Einstein warned that our technological power had already surpassed our moral capacities. Today, visible to every eye, is the danger of excessive consumption and endless pollution, driving destructive climate change. Since 2007, climate change has officially been included in the Doomsday Clock's assessment, because the climate crisis is no longer a future scenario – it is a slow catastrophe already unfolding.

Industrial activity has produced not only the greenhouse effect, but also a massive layer of waste: plastic islands in the oceans, toxic substances saturating the soil, microplastic particles in the air and even in the human body. This is regarded as a geological marker of the Anthropocene – the epoch of human power. And the human of this epoch, having thoroughly polluted his own planet, steps into outer space.

At the end of January, residents of Europe, especially in the Baltic region, watched the skies and counted the hours until a fragment of an uncontrolled Chinese rocket was due to pass overhead, hoping it would not fall. It was predicted that it might descend over Latvia or Poland. In the end, the debris crashed into the Pacific Ocean southeast of New Zealand.

This incident was not unique. Space debris has become a direct reflection of our behaviour on Earth: we replicate the same model of consumption and irresponsibility even beyond our planet. As the French philosopher and sociologist Bruno Latour observed, we no longer live on Earth – we live within the consequences of our actions.

It would seem that the human of the Anthropocene – demonstrating power on Earth and in space, armed with artificial intelligence and advanced technologies – should understand the consequences of his actions. Yet from the most powerful states and the highest podiums comes the claim that climate ideology was a foolish invention, harmful to the economy and impoverishing people by restricting fossil fuel use.

Modernism was meant to be progress for all, yet it is difficult to believe in modernism when you see the photograph of Elon Musk's Tesla sports car drifting in space. According to Copenhagen University scholar Nikolaj Schultz, it did not seem like progress for everyone – it was progress for the wealthy, because, in Elon Musk's own words, it was 'silly, but fun'.

In his book *Facing Gaia*, Bruno Latour examines the climate crisis, humanity's relationship with the Earth, and the limits of modern science and politics. Gaia – the Earth – exists, he argues, as an active, complex, self-regulating system, not as a harmonious Mother Nature but as a dynamic and unpredictable network of actors. Climate issues cannot be resolved solely on the basis of scientific facts; a new political imagination is required – one that recognizes that humans, technologies, ecosystems, and other actors are interconnected and act together.

Latour treats the Anthropocene not only as a geological epoch but as a crisis of political and philosophical assumptions, demon-

strating that human activity alters planetary systems and that the idea of humans controlling nature from the outside no longer works. This epoch demands new forms of collective action that include non-human forces – climate, species, ecosystems. Latour proposes abandoning both the utopias of globalization and nationalist isolation, focusing instead on concrete ecological interdependencies.

At the beginning of the twenty-first century, the risks measured by the Doomsday Clock include not only climate issues but also the expansion of high technologies, artificial intelligence, and the still cautiously articulated dangers of creating mirror life. In the *Bulletin of the Atomic Scientists*, announcing the 85-second threshold, scientist and Executive Director of the Bipartisan Commission on Biodefense Asha M. George expressed concern about insufficient oversight of artificial intelligence and potentially life-erasing mirror biology.

While in laboratories, whether we wish it or not, mirror life may already be emerging, we – products of human life – continue attempting to solve our earthly problems.

In mid-February, these passions boiled in Munich at the 62nd annual Munich Security Conference, one of the most important international forums on security policy, gathering world political leaders. There, the speech of U.S. Secretary of State Marco Rubio was delivered in a tone reminiscent of the *Ode to Joy*, drawing perhaps as much attention as President Donald Trump's first address at the 2018 World Economic Forum in Davos, known for its famous phrase 'America First'. Participants at the Munich forum rose in applause, as if wishing to shake off the previous year's remarks by Vice President J. D. Vance, which had unsettled European leaders with their arrogance and disregard for partners. If, as some analysts suggest, this was a campaign speech addressed *urbi et orbi*, then Mr Rubio – unlike his rival – appeared to gain ground by demonstrating historical and cultural awareness, qualities often lacking among leading figures in American politics. Perhaps that smoothly flowing speech hypnotized Europe's leaders, leaving unnoticed what lay not between the lines – but directly within them. It was stated unequivocally that the fall of the Berlin Wall – which for decades after the Second World War had divided Germany into two opposing states – was a mistake. The audience heard that the euphoria of that victory led to a dangerous illusion: that we had reached the so-called 'end of history'; that it was wrong to believe all states would become liberal democracies; that trade would replace national identity; that a rules-based international order would replace national interests; that we would live in a borderless world where all would become global citizens. It was declared that this was a naïve idea, ignoring human nature and more than 5,000 years of human history. It has cost us dearly, the Secretary of State stated.

What, then, does America – once again seeking to become great – offer humanity? And which period does that greatness refer to? The times of Amerigo Vespucci and Christopher Columbus? Slavery and the destruction of indigenous tribes? History is never pure triumph. Does it propose rebuilding the Berlin Wall and the Great Wall, and all other concrete, iron, barbed-wire walls? To forget the ideas of democracy and liberalism, yet remember that

for five thousand years humans smashed one another's skulls with stones, clubs, then ever more advanced weapons, until we learned to produce those that make us fear our very existence on this planet is nearing its end?

Were the eighty years after the Second World War – the striving for harmony, beauty, culture, and art – a mistake? Were the bridges of cooperation built between nations instead of demolished walls merely theatrical props without meaning?

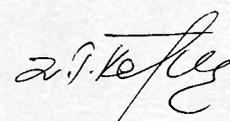
According to Rubio, the United States under President Trump will undertake a mission of renewal with Europe or without it – seeking a future as strong and sovereign as our civilization's past. We must be an alliance that looks boldly to the future, not one governed by fear – fear of climate, war, or technology. Our only fear should be shame if we fail to leave our children stronger nations. After such manifest declarations, little remains to add, except perhaps that the Doomsday Clock likely does not tick for them. Then for whom?

Often it is art that finds answers to the most complex and troubling questions.

'I believe in aesthetics, in goodness, in beauty, in intellect – in life against death and despite death. The "Last Judgment" clock ticks for dictatorship and intolerance. Sooner or later all tyrannies collapse. Art and solidarity will never die,' declares Arminio Scioli, founder of the Leonardo da Vinci gallery Il Rivellino in Locarno.

'Art exhibitions allow one to conduct a thought experiment within a confined space – something that cannot be done in any other way. Each time I curate an exhibition, questions arise that cannot be asked in a book but can be explored spatially. Why? Because people can be drawn into the experiment. That is what I mean by "thought exhibitions": a way of using space, art and artists to immerse visitors in a set of expressions and then observe what happens to them,' Bruno Latour once said in an interview. Bulgarian painter Doncho Donchev invites viewers to participate in the very essence of a work's birth. He works in the presence of the audience until the artwork is complete. This synergy of energies between artist and the audience is reflected in the work as the commemoration of a sacred act. He created the triptych *Madonna In Blood* at the Sofia History Museum in the spring of 2022 during the European Night of Museums. Six uninterrupted hours of work before a large audience became the artist's response to war and aggression.

What are the blessings or curses of the *Madonna In Blood*?
What future does she foresee?



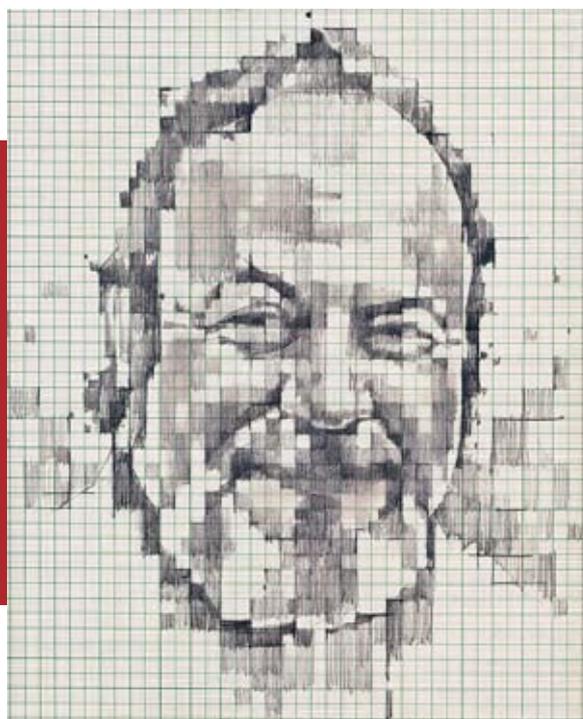
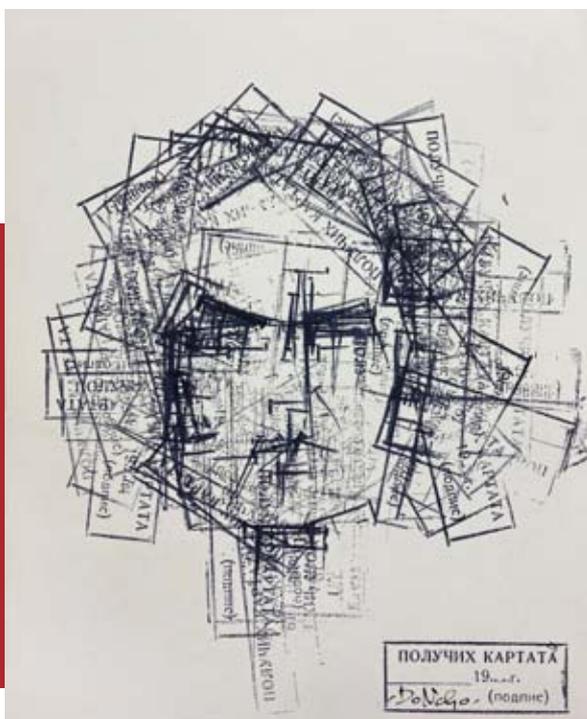
Sincerely yours,
Zita Tallat-Kelpšaitė
Publisher of JŪRA MEER SEA
magazine since 1999

20 February 2026

MENAS NIEKUOMET NEBUS ABEJINGAS

Pastaruosius keletą metų įvairių sričių mokslininkai susirūpinę analizuoja įvykius, vedančius pasaulį į katastrofą. Savo nerimą jie bando nustatyti simbolinėmis minutėmis ir sekundėmis Pasaulio pabaigos laikrodyje. Kaip šioje situacijoje elgiasi menas? Kokie yra meno ginklų arsenalai kovoje už žmonijos išlikimą?

Apie tai kalbamės su ištikimais žurnalo JŪRA MEER SEA bičiuliais: bulgarų dailininku Doncho DONCHEV ir Lokarno Leonardo da Vinčio šiuolaikinio meno galerijos „il Rivellino“ įkūrėju ir savininku, šveicarų Arminio SCIOLLI.



JŪRA MEER SEA: Kaip šioje situacijoje elgiasi menas? Kokie yra meno ginklų arsenalai kovoje už žmonijos išlikimą?

DONCHO DONCHEV: Socialinė meno funkcija yra įvairių problemų visuomenėje parodymas – kovoje prieš agresiją, prieš neteisybę – ir tai yra bandymas rasti tiesą.

Satyra – labai stiprus ginklas. Ji gali deklaruoti humanišką poziciją, bet taip pat gali būti naudojama ekstremalių idėjų propagandai, kurios prieštarauja visuotinai priimtoms moralinėms vertybėms civilizuotame pasaulyje. Pateikimo būdai yra įvairūs ir jie pasiekia žmones itin greitai, ypač dėl šiandieninių socialinių tinklų ir sklaidos galimybių. Šiandien

turi būti budrus, kad neužimtum pozicijos, kuri galėtų sukelti destruktivias pasekmes. Harmonija, kurią mums skleidžia tam tikras meno kūrinys, yra graži, tačiau menas savo giliausia esme gali tiek rėkti, tiek sukirsti savo tyliu buvimu.

Kalbant apie Pasaulio pabaigos laikrodį – tai būdas labai rimtai pažvelgti į savinaikos grėsmę. Tai yra orientyras save pamiršusiai civilizacijai.

ARMINIO SCIOLLI: Apokaliptinės prognozės ar nuotaikos yra labai dažnos žmonijos istorijoje, tai reiškia ir meno istorijoje, kuri yra esminė bet kurio išsivysčiusio humanoidinio palikuonio savybė. Paskutinioji diena, *finis mundi*, pasaulio

pabaiga ir kiti terminai gausūs kiekvienoje civilizacijoje. Vienas naujausių pavyzdžių buvo majų pranašystėje minima pasaulio pabaigos data, atitinkanti majų kalendoriaus pabaigą – 2012 m. gruodžio 21 d. – įkvėpusi kultinį Holivudo filmą „2012“. Dabar, išeinant iš COVID-19 pandemijos metų ir po didelės tarptautinių lyderių traumos, konfliktai ir karai vėl pasirodė Europos žemyne, sukeldami mirties baimę, kuri, keista, yra garsiausio Damieno Hirsto meno kūrinio pavadinimas (ryklis formaldehido akvariume). Liūdniausia tokių nerimo laikotarpių dalis yra pasikartojantis ikonoklazmas ir įvairių žmogaus kūrinų naikinimas: paminklų, bažnyčių, paveikslų, skulptūrų, knygų ir rankraščių, taip pat jų autorių.

JŪRA MEER SEA: Doncho, jūsų kūryboje dažnai po sarkazmo šydu matome ir šarvais pasidabinusių riterių, ir mušketų. Kokie jūsų paties ginklai kovoje su agresija?

DONCHO DONCHEV: Taip, daugelyje mano kūrinių yra satyros, grotesko ir skausmingų jausmų. Ironiškas žvilgsnis padeda lengviau išreikšti bjaurius gyvenimo vaizdus. Tai yra asmeninis atsakas ir nesutikimas tam tikromis temomis. Suprantu, kad ši mano meno dalis nieko nepakeis, tačiau taip pat žinau, kad privalau tai daryti drąsiai ir negalvodamas apie savo paties tuštybę. Taip išlieku sąžiningas, atviras sau ir publikai.

JŪRA MEER SEA: Arminio, „il Rivellino“ galerijoje, įsikūrusioje genialiojo Leonardo da Vinčio projektuotose poternose, gal randate kokių nors slaptų ginklų, padėsiančių kovoti dėl žmonijos išminties prikėlimo ir jos pačios išlikimo? Ar mes dar turime galimybių pažadinti žmonijos išmintį per 85 sekundes, likusias iki vidurnakčio Pasaulio pabaigos laikrodyje?

ARMINIO SCIOLLI: Aš asmeniškai prieštarauju bet kokiam neigiamam veiksmui – ar tai būtų karas, ar bet kokio pobūdžio naikinimas – jie yra masių vilties ir pasitikėjimo stokos vaisius, o dar blogiau – valdančiųjų elito veiksmų pasekmė. Net nenoriu galvoti apie paskutinę dieną, nors puikiai suprantu karo zonų aukų skurdą ir kančias. Menas niekada neturi tarnauti karui, įvairūs menai turi kovoti prieš karą, rodydami toleranciją ir meilę.

„il Rivellino“ viduje, karinėje tvirtovėje, kurią suprojektavo Leonardas da Vinčis, mūsų kviestiniai menininkai dažnai rodė karą, kankinimus, naikinimą. Peteris Greenaway pristatė filmą ir instaliaciją „92 Atomic Bomb Explosions on Planet Earth“, Mario Dondero kritikavo Alžyro karą ir kankinimus, Bobas Wilsonas projektavo nykstančių gyvūnų rūšių vaizdus – tai tik keli pavyzdžiai. Pats „il Rivellino“ taip pat susidūrė su politiniu išpuoliu dėl bandymo jį eksproprijuoti. Vis dėlto visiškai suprantu košmarišką konfliktų pasienio valstybių, tokių kaip Baltijos šalys, situaciją, kurios realistiškai bijo atnaujintos invazijos ir žeminančios okupacijos.

JŪRA MEER SEA: Pasaulio pabaiga gali būti ne tik branduolinio sprogdimo, bet ir planetos bei ją gaubiančios atmosferos pavertimo šiukšlynu padarinys. Doncho, viena iš naujausių jūsų parodų-paskaitų Sofijos universitete yra „Recycled Art Trend“. Kokią žinią ji siunčia?

DONCHO DONCHEV: Tai paskaita, kurioje pristatau savo kelią perdirbto meno srityje ir kūrinių kūrimą iš nereikalingų medžiagų – medinių geležinkelio pabėgių, durų plokščių, popieriaus ir kiaušinių dėklų, iškarpų iš mados žurnalų, keramikos, nailoninių maišelių, audinio... visko, kam galiu įkvėpti naują gyvenimą. Renku nereikalingus daiktus savo kelionėse – nuo Artimųjų Rytų per Europą iki Amerikos – ir >



transformuoju juos į kūrinius, stengdamasis išsaugoti paties objekto ar medžiagos pojūtį, taip pat ir jo ankstesnę funkciją. Dalis šių mano paieškų yra interaktyvus projektas iš dviejų dalių „Paskutinė vakarienė“ ir „Atgimęs“. Jame atsiskleidžia ekologijos tema ir taip pat galima pastebėti ryšį su Leonardu da Vinčiu, kuris, be viso kito, yra ir didis tyrinėtojas.

JŪRA MEER SEA: Arminio, kaip manote, kaip būtų reagavęs Leonardas da Vinčis, jeigu jam kas nors būtų pasakęs, kad po 500 metų menininkai kurs meną iš atliekų, kitaip tariant, iš šiukšlių? Kaip jūs pats vertinate tokią meno rūšį?

ARMINIO SCIOLLI: Kalbant apie atliekų naudojimą mene, bijau, kad paklausėte blogiausio šiukšlių mene priešininko. Aš tikiu estetika, gėriu, grožiu, intelektu – gyvenimu prieš mirtį ir nepaisant mirties. Sutinku su bet koku perdirbimu, bet ne su bjaurumo demonstravimu, šiukšlėmis, neigiama emocija, mirtimi ir naikinimu, trumpai tariant – neapykanta.

JŪRA MEER SEA: Doncho, nuostabaus ir labai stipraus jūsų kūrinio „Kruvinoji Madona“ fragmentas puošia pirmąjį šių metų žurnalo JŪRA MEER SEA numerį, o originalus triptikas žvilgsnį prikausto Sofijos nacionalinėje bibliotekoje. Madonos, kurios akyse daug šimtmečių žmonės ieškojo paguodos, nūnai lūpos surakintos, o širdis kraujuoja. Ką mums sako jos žvilgsnis? Kodėl sukūrėte būtent tokią Madoną?

DONCHO DONCHEV: Triptiką „Kruvinoji Madona“ sukūriau 2022 m. gegužės 14 d., kaip Europos muziejų nakties dalį. Mano performansas vyko simbolinėje vietoje – po antikinio Serdikos komplekso kupolu. Vieta, kuri yra valdžios trikampyje, būtent Parlamentas, Ministrų taryba ir Prezidentūra.

Gyvai, žmonių akivaizdoje, 6 valandas rodžiau savo atsaką į agresiją ir karą. Tai buvo kūrinių serijos iš projekto „Sąsiuvinis“ tęsinys – iškreipta raudona linija, primenanti vaikišką piešinį, ir purve sutrypti suplėšyti lapai. Esu dėkingas Sofijos istorijos muziejui, kuris rado drąsos mane palaikyti ir vėliau eksponuoti triptiką kaip mano parodos dalį. Nacionalinėje bibliotekoje vyko kitas mano performansas ta pačia tema, tačiau dar prieš tai – pačioje karo pradžioje. Negaliu likti abejingas skausmui ir visada atvirai išsakyčiau savo poziciją.

JŪRA MEER SEA: Kam tiks Pasaulio pabaigos laikrodis?

ARMINIO SCIOLLI: Paskutiniojo teismo laikrodis tiks blogiems žmonėms, diktatui ir netolerancijai. Anksčiau ar vėliau visos tironijos žlunga. Menas ir solidarumas niekada nemirs. Kiekvieną dieną mes atrandame pačius tolimiausius meno pėdsakus iš neandertaliečių ar kromanjoniečių protėvių – ikonoklazmas ir naikinimas, nepaisant bet kokios laikinos iliuzijos, niekada nepasiseka. Nors gyvename tamsiais laikais, ne tik brožudiškų karų, bet ir laisvės bei saviraiškos teisių praradimo laikais, turime morališkai pasipriešinti šioms neigiamoms tendencijoms.

DONCHO DONCHEV: Pateiksiu jums kitokią visuotinai priimto Apokalipsės suvokimo perspektyvą. Paprastai mes ją siejame su didelėmis nelaimėmis ir kataklizmais, bet ar tikrai taip yra? Pažvelkime giliau į Paskutiniojo teismo temą. Religinis suvokimas siejamas su antruoju atėjimu, kai pagaliau Viešpats suteiks žmonėms teisingumą – teisieji bus apdovanoti, o nusidėjėliai nubausti. „Apreiškime Jonui“, arba „Apokalipsėje“ (iš graikų kalbos), paskutinėje Biblijos knygoje, tampa aišku, kad savo esme tai yra iškilingas kūrinys, kuriame ateina Baltojo sosto teismas ir įtvirtinama Dievo karalystė. Tai reiškia teisingumo pergalę. Šia prasme Paskutiniojo teismo laikrodis tiks

visiems ir kiekvienas sutiks vidurnaktį pagal savo darbus.

JŪRA MEER SEA: Labai Jums ačiū už įdomius, gilius, optimistiškus, liūdnius, bet viltį žadinančius atsakymus. Tikėkime, kad gelbstime pasaulį gėriu, grožiu, intelektu, tolerancija, menu ir meile.

Kalbėjosi
Zita Tallat-Kelpšaitė

Dailininko
Doncho Donchev iliustracijos
iš ciklo „Notebook“, 2022 m.



ART WILL NEVER BE INDIFFERENT

In recent years, scientists from many different fields have been anxiously analysing developments that seem to be pushing the world toward catastrophe. They attempt to measure this anxiety symbolically – in minutes and seconds – through the Doomsday Clock. How does art respond to this situation? What weapons does art have in its arsenal in the struggle for humanity's survival?

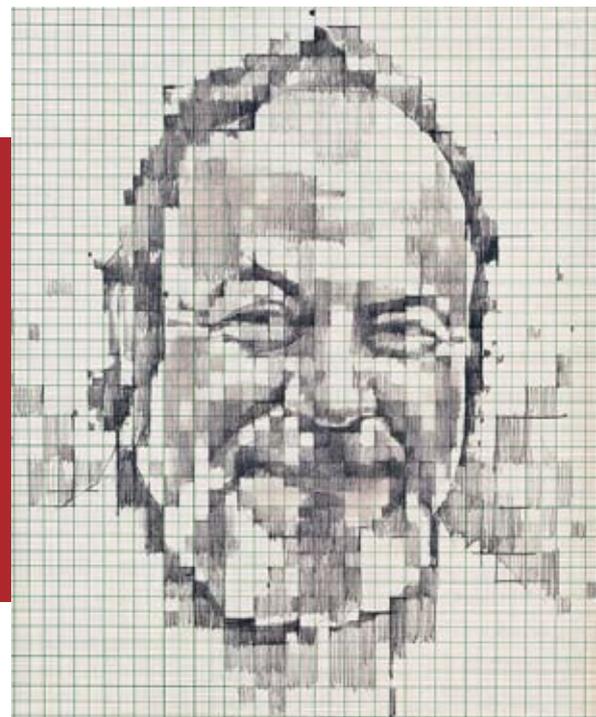
Today we speak with long-time friends of *JÛRA MEER SEA*: Bulgarian artist Doncho DONCHEV and Swiss gallerist Arminio SCIOLLI, founder and owner of the Leonardo da Vinci contemporary art gallery il Rivellino in Locarno.



JÛRA MEER SEA: How does art respond to this situation? What weapons does it wield in the fight for humanity's survival?

DONCHO DONCHEV: The social function of art is the showing of different problems within society – to resist aggression and injustice – and to seek the truth.

Satire is a very powerful weapon. It can declare a humane position, but it can also be used as propaganda for extreme ideas that are against the generally accepted moral values in the civilized world. The modes of presentation vary and reach audiences extremely quickly, especially through today's so-



cial media and its possibilities for dissemination. Today one must be very careful not to take a side that could lead to destructive consequences. The harmony that a work of art radiates is beautiful; yet in its deepest essence art can both scream and profoundly shake us through its silent presence.

As for the Doomsday Clock, it is a way of looking at the threat of self-destruction very seriously. It serves as a reference point for our self-forgetful civilisation.

ARMINIO SCIOLLI: Apocalyptic predictions and moods are very common throughout human history – and there- >

fore also in the history of art, which is an essential characteristic of any developed human civilisation. Doomsday, finis mundi, the end of the world, and similar terms are abundant in every civilization. One of the most recent examples was the Mayan date of 21 December 2012, which inspired an interesting Hollywood blockbuster. Now, as we emerge from the years of the COVID-19 pandemic and from a profound trauma experienced by international leaders, conflicts and wars have returned to the European continent, provoking a fear of death – which, curiously, is also the title of Damien Hirst's most famous work (the shark in formaldehyde). The most tragic feature of such anxious periods is the recurring iconoclasm and the destruction of human creations – monuments, churches, paintings, sculptures, books and manuscripts – and even their creators.

JŪRA MEER SEA: Doncho, in your work we often see armoured knights and muskets under a veil of sarcasm. What are your own weapons in the struggle against aggression?

DONCHO DONCHEV: Yes, there is satire, grotesque and painful feelings in many of my works. An ironic perspective helps me express the uglier aspects of life more easily. This is a personal response and a way to express a disagreement on certain topics. I am aware that this part of my art will not change anything, but I also know that I must do it boldly and without thinking about my own vanity. Thus I remain honest and open to myself and to the audience.

JŪRA MEER SEA: Arminio, within the il Rivellino gallery, housed within the poterne designed by the genius Leonardo da Vinci, do you perhaps find any

secret weapons that could help in the struggle to awaken humanity's wisdom and ensure its survival? Do we still have a chance to awaken humanity's wisdom within the 85 seconds remaining before midnight on the Doomsday Clock?

ARMINIO SCIOLLI: I personally oppose any kind of negative act – be it war or destruction – as they are the fruit of a lack of hope and confidence among the masses, or worse, among the governing elites. I do not even want to think of a doomsday, although I perfectly understand the misery and suffering of war-zone victims. Art must never serve war, arts must fight war by showing tolerance and love.

Inside the Rivellino, a military fortress designed by Leonardo, our guest artists have often depicted war, torture and destruction. Peter Greenaway presented a movie and installation called *92 Atomic Bomb Explosions on Planet Earth*, Mario Dondero addressed the Algerian war and torture, Bob Wilson created images of endangered animal species, just to name a few. The il Rivellino itself had to face a political attack involving an attempted expropriation.

Nevertheless, I fully understand the nightmarish situation of conflict-bordering nations like the Baltics, which realistically fear a renewed invasion and humiliating occupation.

JŪRA MEER SEA: The end of the world may come not only from a nuclear explosion but also from turning our planet – and the atmosphere surrounding it – into a landfill. Doncho, one of your recent exhibition-lectures at Sofia University was *Recycled Art Trend*. What message does it send?



DONCHO DONCHEV: This is a lecture in which I present my path in recycled art and the creation of works from discarded materials – wooden railway sleepers, door panels, paper and egg cartons, patterns from fashion magazines, ceramics, plastic bags, fabric... in general everything to which I can breathe new life. I collect discarded items from my travels in different places – from the Middle East through Europe to America – and transform them into works, striving to preserve the feeling of the object or material itself, as well as its previous function. Part of these explorations of mine is the two-part interactive project *The Last Supper and Reborn*. The project explores ecological themes and also hints at a connection with Leonardo da Vinci, who, among many other things, was a great investigator.

JÛRA MEER SEA: Arminio, how do you think Leonardo da Vinci would react if someone told him that, 500 years later, artists would be creating art from waste – in other words, from garbage? How do you personally view this kind of art?

ARMINIO SCIOLLI: As for the use of waste in art, I am afraid you asked the worst opponent of trash in art. I believe in aesthetics, in good, beauty, intelligence – to make it short, in life against death and despite death. I agree with any kind of recycling, but not with the display of ugliness, trash, negative death and destruction – hatred, in short.

JÛRA MEER SEA: Doncho, a fragment of your remarkable and very powerful work *Madonna In Blood* adorns the first issue of this year's *JÛRA MEER SEA* magazine, while the original triptych captivates viewers at the National Library in Sofia. The Madonna, in whose eyes people sought comfort for centuries, now has her lips sealed and her heart bleeding. What does her gaze tell us? Why did you create this particular Madonna?

DONCHO DONCHEV: I created the triptych *Madonna In Blood* on 14 May 2022, as part of the European Night of Museums. My performance took place in a symbolic location – under the dome of the Ancient Complex of Serdica. A place that is located in the triangle of power, namely Parliament, Council of Ministers and Presidency. Live, in front of an audience, I presented my response to aggression and war over the course of six hours. This was a continuation of a series of works from the project Notebook – a distorted red line resembling a child's drawing and torn sheets trampled in the mud. I am grateful to the Museum of the History of Sofia, who found the courage to support me and to exhibit the triptych there afterwards as part of my exhibition. Another performance of mine on the same theme took place in the National Library, but it was earlier – at the very beginning of the war. I cannot remain indifferent to pain and I have always openly stated my position.

JÛRA MEER SEA: For whom does the Doomsday Clock tick?

ARMINIO SCIOLLI: Doomsday ticks for evil people, dictators and intolerant people. Sooner or later all tyrannies crumble. Art and solidarity will never die. Every day we discover the most distant traces of art left by our Neanderthal and Cro-Magnon ancestors – iconoclasm and destruction, despite any temporary illusion, never succeed. Although we live in dark times – marked not only by fratricidal wars but also by the erosion of the rights to freedom and self-expression—we must oppose these negative tendencies on moral grounds.

DONCHO DONCHEV: I will give you a different perspective on the commonly accepted understanding of the Apocalypse. Usually we associate it with great disasters and cataclysms, but is that so? Let us look deeper into the theme of the *Last Judgment*. The religious understanding is connected with the second coming, when at last the Lord will give justice to people – the righteous will be rewarded and the sinners punished. In the *Book of Revelation*, or the *Apocalypse* (from the Greek), the final book of the Bible, it becomes clear that in its essence this is a solemn work in which the Judgment of the Great White Throne comes and Kingdom of God is established. This means the triumph of justice. In this sense, the Doomsday Clock ticks for everyone, and everyone will meet midnight according to their deeds.

JÛRA MEER SEA: Thank you very much for your thoughtful and profound – sad, yet hopeful. Let us hope we can save the world through goodness, beauty, intelligence, tolerance, art and love.

Interviewed by
Zita Tallat-Kelpšaitė



85 sekundės

iki Pasaulio vidurnakčio:

ką reiškia naujausias

DOOMSDAY CLOCK įspėjimas

Paskutinę šių metų sausio savaitę pasaulio leidiniai mirgėjo antraštėmis apie pavojingą žmonijos priartėjimą prie pasaulio pabaigos. Tai kalbėjo ne pranašai ar būrėjai, o įvairių sričių mokslininkai, branduolinių tyrimų ekspertai, mokslo ir saugumo tarybos nariai, Nobelio premijos laureatai.

Susirūpinimo diskusijas dėl pasaulio ateities sukėlė keturiomis sekundėmis arčiau vidurnakčio pasukta Pasaulio pabaigos laikrodžio rodyklė, rodanti, kad šiemet mūsų planeta yra kaip niekad katastrofiškai arti – tik už 85 sekundžių – iki metaforinės pasaulio pabaigos.

Pasaulio pabaigos laikrodis (angl. *Doomsday Clock*) – tai simbolinė laikrodžio metafora, kuri atspindi, kiek arti ar toli – žmonija yra nuo susinaikinimo (globalios katastrofos), kur vidurnaktis reiškia apokalipsę ar civilizacijos žlugimą.

Pirmą kartą laikrodis buvo pristatytas praėjus dviem metams po Antrojo pasaulinio karo pabaigos ir po pirmojo planetos istorijoje branduolinio smūgio 1945 m. rugpjūčio 6 d., kuomet Jungtinės Amerikos Valstijos numetė pirmąją atominę bombą ant Japonijos miesto Hirosimos. Mokslininkai, tarp kurių buvo ir Albertas Einšteinas, Robertas Oppenheimeris bei kiti, suprato branduolinės eros pavojus ir būtinybę perspėti visuomenę apie branduolinio karo grėsmę. Jų iniciatyva 1945 m. įkurta tarptautinė ne pelno organizacija ekspertų Mokslo ir saugumo taryba (*Science and Security Board*) leidianti leidinį *Bulletin of the Atomic Scientists*.

1947 m. buvo pristatytas ir pradėjo veikti Pasaulio pabaigos laikrodis – simbolinis įrenginys, kurį kasmet nustato *Bulletin of the Atomic Scientists* ir jo ekspertų taryba, siekdama atspindėti globalių egzistencinių grėsmių lygį ir žmonių civilizacijos pažeidžiamumą. Laikrodžio rodyklė artėja prie „vidurnakčio“ (metaforinė katastrofos, civilizacijos žlugimo riba). Tai nėra realus skaitiklis, šis simbolinis laikrodis, nustatomas mokslininkų ir ekspertų, veikia kaip įspėjimo signalas.



ARČIAUSIAI KATASTROFOS

2026 m. sausio 27 d. *Bulletin of the Atomic Scientists* nustatė laikrodį ties 85 sekundėmis iki vidurnakčio – arčiausiai per visą jo istoriją. Tai labai rimtas perspėjimas pasaulio bendruomenei ir lyderiams, kad egzistencinių grėsmių rinkinys pernelyg susikaupė ir planetai grėsiantis pavojus sustiprėjo.

Pasaulio pabaigos laikrodžio laiką kasmet nustato mokslininkų-atomininkų, mokslo ir saugumo valdyba (SASB), konsultuodamasi su savo rėmėjų valdyba, kurioje yra aštuoni Nobelio premijos laureatai. Svarbiausi 2026 m. veiksniai buvo didėjanti branduolinių ginklų grėsmė, tokios revoliucinės technologijos kaip dirbtinis intelektas, daugybė biologinio saugumo problemų ir besitęsianti klimato krizė. Paskutinį kartą laikrodžio laikas buvo pakeistas 2025 m. sausio mėnesį, kai jis buvo nustatytas į 89 sekundžių prieš vidurnaktį poziciją.

PASAULIS NUO 1947 M. IKI 2026 M.

Kaip atrodė pasaulis laikrodį nustatančių mokslininkų akimis nuo 1947 iki 2026 m., galima pamatyti leidinyje *Bulletin of the Atomic Scientists*.

1947 m. – 7 min.

Pirmą kartą susitarimo pagrindu laikrodis buvo nustatytas fiksuojant 7 minutes iki vidurnakčio – branduolinio pavojaus grėsmės. Dešimtmečius laikrodžio rodyklės judėjo priklausomai nuo to, ar įvykiai stūmė žmoniją arčiau branduolinės apokalipsės, ar ją nuo jos tolino. Vėliau laikrodis pradėjo apimti ir klimato kaitos bei kitas egzistencines grėsmes.

1949 m. – 3 min.

Rudenį Centrinėje Azijoje Semipalatinsko branduoliniame poligone, pradėtame kurti 1947 m., buvo išbandyta pirmoji Sovietų Sąjungos atominė bomba, panaši į tą, kurią Jungtinės Valstijos panaudojo Japonijoje ketveriais metais anksčiau. Per 40 metų Semipalatinske buvo atlikti 546 branduolinio ginklo bandymai, beveik ketvirtadalis visų kada nors atliktų branduolinių bandymų. Aplink teritoriją, kurioje buvo įkurtas poligonas, tuo metu gyveno žmonės – skausmingos bandymų pasekmės šiaurės kazachus tebelydi iki šiol. Sovietai bandymą neigia, tačiau JAV prezidentas Harry Trumanas apie jį informuoja visuomenę, ir prasideda ginklavimosi varžybos.

1953 m. – 2 min.

Nepaisant daugelio branduolinių mokslininkų prieštaravimų, JAV nusprendžia kurti vandenilinę bombą – ginklą, gerokai galingesnį už bet kurią atominę bombą. 1952 m. lapkričio 1 d. JAV išbando pirmąjį termobranduolinį įrenginį, sunaikindamos Ramiojo vandenyno salelę Enivetoko atole.

1960 m. – 7 min.

Pirmą kartą JAV ir Sovietų Sąjunga siekia išvengti tiesioginės konfrontacijos regioniniuose konfliktuose, pavyzdžiui, 1956 m. Sueco krizėje. Bendri projektai, skirti pasitikėjimui ir dialogui stiprinti, taip pat mažina įtampą. Daug šių iniciatyvų pradeda mokslininkai: jie padeda sukurti Tarptautinius geofizikos metus (programoje dirba 67 šalių mokslininkai 1200 mokslinėse stotyse) ir Pagvošo konferencijas (*Pugwash Conferences on Science and World Affairs*) – tarptautinė organizacija, subūrusi pasaulio mokslo ir visuomenės veikėjus, siekianti mažinti ginkluotų konfliktų pavojų ir spręsti pasaulinio saugumo grėsmes), kuriose sovietų ir amerikiečių mokslininkai gali bendrauti.

1963 m. – 12 min.

Po beveik katastrofiškos Kubos raketų krizės (1962 m.), kuri buvo viena pavojingiausių akimirų žmonijos istorijoje, kai pasaulis atsidūrė vos per žingsnį nuo branduolinio karo. Šis 13 dienų trukęs konfliktas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos tapo Šaltojo karo kulminacija ir aiškiai parodė, kokia trapi yra taika branduolinių ginklų eroje, ir po dešimtmečio beveik nutrūkstamų branduolinių bandymų JAV ir Sovietų Sąjunga pasirašo Dalinio branduolinių bandymų uždraudimo sutartį, kuri nutraukia atmosferinius bandymus. Nors požeminiai bandymai lieka leidžiami, tai yra pirmasis konkretus žingsnis lėtinant ginklavimosi varžybas ir ženklas, kad šalys supranta būtinybę bendradarbiauti siekiant išvengti branduolinio sunaikinimo.

1967 m. – 7 min.

Kol supervalstybės kariauja Šaltąjį karą, Azijoje vyksta dar karštesni konfliktai. Intensyvėja JAV dalyvavimas Vietname, 1965 m. Indija ir Pakistanas kariauja dėl Kašmyro, o 1967 m. Izraelis ir arabų šalys vėl susiremia. Prancūzija ir Kinija sukuria branduolinius ginklus.



1969 m. – 10 min.

Beveik visos pasaulio valstybės pasirašo Branduolinio ginklo neplatavimo sutartį. Branduolinės valstybės įsipareigoja padėti plėtoti taikią branduolinę energetiką mainais į pažadą nekurti ginklų. Jos taip pat pasižada ateityje atsisakyti savo arsenalų. Izraelis, Indija ir Pakistanas nepasirašo, tačiau nustatydamos Pasaulio pabaigos laikrodžio rodykles, *Bulletin* išlieka atsargiai optimistiškas.

1972 m. – 12 min.

JAV ir Sovietų Sąjunga pasirašo Strateginės ginkluotės ribojimo sutartį (SALT) ir ABM sutartį, siekdamas apriboti branduolinį pranašumą. SALT riboja balistinių raketų paleidimo įrenginius, o ABM sutartis stabdo priešraketinės gynybos varžybas.

1974 m. – 9 min.

Indija išbando pirmąjį branduolinį įrenginį. Ankstesni ginklų kontrolės pasiekimai ima atrodyti trapūs, o JAV ir Sovietų Sąjunga modernizuoja savo arsenalus.

1980 m. – 7 min.

Bulletin reiškia susirūpinimą dėl spartėjančio judėjimo link pasaulinės nelaimės: stringančios nusiginklavimo derybos, resursų krizės ir tarptautinių institucijų silpnėjimas stumia laikrodį į priekį.

1981 m. – 4 min.

Sovietų invazija į Afganistaną ir Ronaldo Reagano išrinkimas prezidentu sustiprina JAV branduolinę laikyseną. Retorika tampa griežtesnė, nusiginklavimo dialogas silpnėja.

1984 m. – 3 min.

JAV ir SSRS santykiai pasiekia žemiausią santykių šalčio tašką, dialogas praktiškai nutrūksta. JAV svarsto kosminę priešraketinės gynybos sistemą ir grasina išprovokuoti naujas ginklavimosi varžybas, siekdamas sukurti kosminę antibalistinių raketų sistemą.

1988 m. – 6 min.

Pasirašoma istorinė Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutartis (INF), pirmoji uždraudusi visą branduolinių ginklų kategoriją. Vakarų Europos visuomenės pasipriešinimas branduoliniams ginklams paveikė JAV prezidentą Ronaldą Reaganą ir Sovietų Sąjungos vadovą Michailą Gorbačiovą pademonstruoti taikesnę lyderystę.

1990 m. – 10 min.

Berlyno sienos griūtis 1989 m. pabaigoje simboliškai užbaigia Šaltąjį karą. 1989–1991 m. viena po kitos Rytų Europos šalys pasiekia nepriklausomybę. Šios revoliucijos užbaigia ideologinį Europos susiskaldymą po Antrojo pasaulinio karo ir gerokai sumažina visuotinio branduolinio karo riziką.

1991 m. – 17 min.

Tarp JAV ir SSSR pasirašoma Strateginės ginkluotės mažinimo sutartis. Ši sutartis, žinoma kaip START, gerokai sumažina abiejų šalių dislokuotų strateginių branduolinių ginklų skaičių.

1995 m. – 14 min.

Rusija klaidingai palaiko JAV ir Norvegijos mokslinę raketą branduoline grėsme, o Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas turi nuspręsti, ar pradėti branduolinį smūgį prieš JAV. Išryškėja klaidingų sprendimų rizika.

1998 m. – 9 min.

Indija ir Pakistanas atlieka branduolinius bandymus, didindami įtampą. Bandymai sukelia pasipiktinimą visame pasaulyje.

2002 m. – 7 min.

Po Rugsėjo 11-osios išpuolių stiprėja baimė dėl branduolinių medžiagų patekimo į nevalstybinių veikėjų rankas. JAV atmeta keletą ginklų kontrolės sutarčių ir paskelbia, kad pasitrauks iš Antibalistinių raketų sutarties, kurią 1972 m. pasirašė su Sovietų Sąjunga.

2007 m. – 5 min.

Šiaurės Korėja atlieka branduolinį bandymą; auga susirūpinimas dėl savo bombą kuriančio Irano. JAV ir Rusija tebėra pasirengusios pradėti branduolinį karą per kelias minutes.

2010 m. – 6 min.

Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje Kopenhagoje šalys susitaria dėl klimato tikslų ir pradeda naujas branduolinio nusiginklavimo derybas. Tiek besivystančios, tiek pramoninės šalys susitaria prisiimti atsakomybę už anglies dioksido išmetimą ir apriboti pasaulinės temperatūros kilimą iki 2 laipsnių Celsijaus.

2012 m. – 5 min.

Branduoliniai ginklai, klimato kaita ir geopolitinė įtampa išlieka pagrindinės grėsmės. Šiaurės Korėjos Kim Jong-un retorika pabrėžia branduolinio karo Šiaurės Rytų Azijoje potencialą; branduolinė padėtis Artimuosiuose Rytuose ir Pietų Azijoje išlieka įtempta.

2015 m. – 3 min.

Klimato kaita ir branduolinių arsenalų modernizacija kelia rimtą pavojų žmonijos ateičiai. JAV ir Rusija pradeda vykdyti didžiules programas, skirtas modernizuoti savo branduolines triadas, taip pakenkdamas galiojančioms branduolinių ginklų sutartims.

2017 m. – 2,5 min.

Visuotinės katastrofos tikimybė yra labai didelė, būtini skubūs veiksmai. Išmintingi valstybės pareigūnai raginami nedelsiant veikti, vesti žmoniją nuo pražūties ribos. Jei jie to nedaro, išmintingi piliečiai raginami žengti į priekį ir parodyti kelią.

2018 m. – 2 min.

Didėja dezinformacijos ir technologijų piktnaudžiavimo rizika.

2020 m. – 100 sek.

Branduolinė grėsmė, klimato kaita ir informacinis karas didina pavojų.

2023 m. – 90 sek.

Karas Ukrainoje dar labiau didina globalinę riziką. Karas iškėlė rimtų klausimų apie tai, kaip valstybės sąveikauja, ir ardo tarptautinio elgesio normas, kuriomis grindžiamas sėkmingas atsakas į įvairias pasaulines rizikas.

2025 m. – 89 sek.

Žmonija vis labiau artėja prie katastrofos. Lyderiai nesugeba pakeisti kurso, nepaisant aiškių pavojų. Pasaulis yra pavojingai arti bedugnės krašto, net ir vienos sekundės poslinkis turėtų būti laikomas didelio pavojaus ženklu ir neabejotinu įspėjimu, kad kiekviena sekundė delsimo pakeisti kursą didina pasaulinės katastrofos tikimybę.

2026 m. – 85 sek.

Rusija, Kinija, JAV ir kitos didžiosios valstybės tampa vis agresyvesnės ir nacionalistiškesnės, silpnindamos tarptautinį bendradarbiavimą. Sunkiai iškovoti pasauliniai susitarimai griūva, spartindami didžiųjų valstybių varžybas, kuriose nugalėtojas gauna viską. Per daug lyderių tapo savimi patenkinti ir abejingi, daugeliu atvejų priimdami retoriką ir politiką, kuri spartina, o ne mažina šią riziką. Dėl šios lyderystės nesėkmės *Bulletin* Mokslo ir saugumo taryba nustato Pasaulio pabaigos laikrodį ties 85 sekundėmis iki vidurnakčio – arčiausiai katastrofos kada nors buvęs laikas.

AR TIK LYDERYSTĖS NESĖKMĖ?

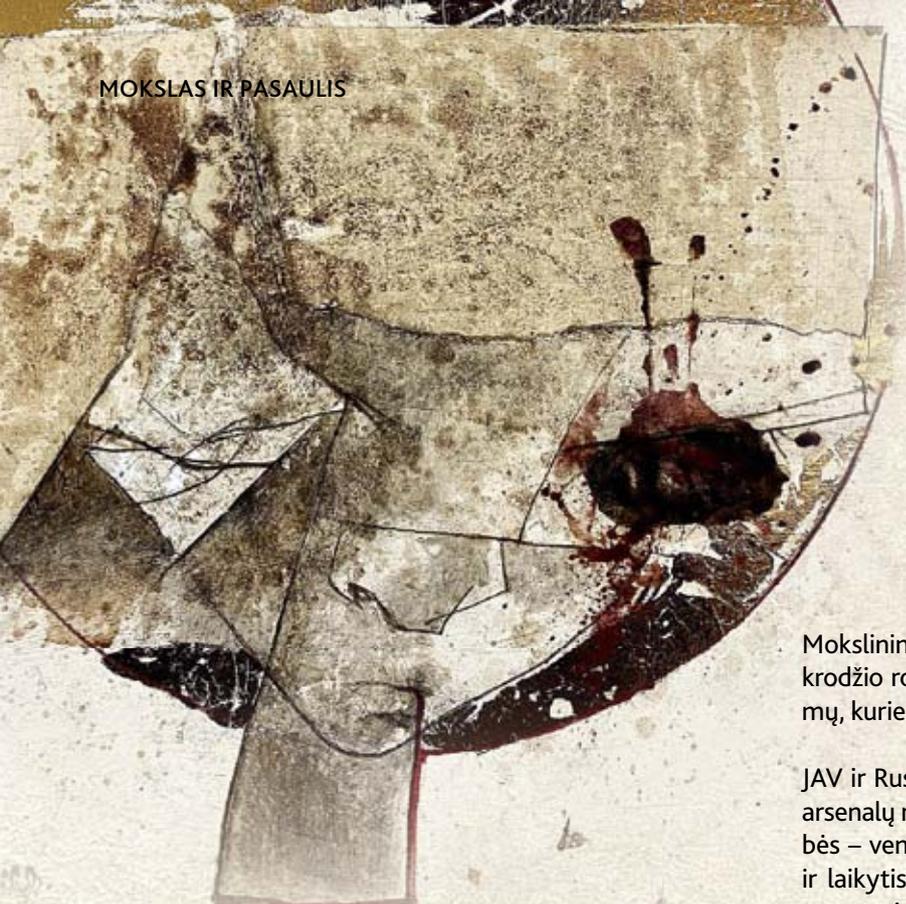
2026 m. sausio 27 d. pranešime *Bulletin of the Atomic Scientists* dabartinę pasaulio situaciją pavadino „Lyderystės nesėkme“.

Alexandra Bell, *Bulletin of the Atomic Scientists* prezidentė ir generalinė direktorė, pabrėžė, kad „žinia negali būti aiškesnė. Katastrofų rizika didėja, bendradarbiavimas mažėja, o laikas senka. Pokyčiai yra būtini ir įmanomi, tačiau pasaulio bendruomenė privalo reikalauti greitų veiksmų iš savo lyderių“.

Čikagos universiteto Fizikos, astronomijos ir astrofizikos katedrų, Enrico Fermi instituto ir Kavli kosmologinės fizikos instituto profesorius ir SASB pirmininkas Danielis Holzas įsitikinęs, kad „pavojingas branduolinės rizikos, klimato kaitos, tokių perversminių technologijų, kaip dirbtinis intelektas, ir biologinio saugumo tendencijas lydi dar vienas bauginantis įvykis: nacionalistinių autokratijų iškilimas įvairiose pasaulio šalyse. Didžiausiems mūsų iššūkiams įveikti reikia tarptautinio pasitikėjimo ir bendradarbiavimo, o pasaulis, deja, suskilęs į „mes prieš jus“, padarys visą žmoniją labiau pažeidžiamą“.

Rappler bendrakūrė ir generalinė direktorė, Kolumbijos universiteto profesorė ir 2021 m. Nobelio taikos premijos laureatė Maria Ressa pabrėžia, kad „be faktų nėra tiesos. Be tiesos nėra pasitikėjimo. O be jų radikalus bendradarbiavimas, kuris >





AR GALIME SUSTABDYTI LAIKĄ?

Mokslininkai nenustoja tikėti, kad net ir Pasaulio pabaigos laikrodžio rodyklėms artėjant prie vidurnakčio yra daug veiksmų, kurie galėtų atitraukti žmoniją nuo bedugnės krašto.

JAV ir Rusija galėtų atnaujinti dialogą dėl savo branduolinių arsenalų ribojimo, o visos branduolinį ginklų turinčios valstybės – vengti destabilizuojančių investicijų į raketinę gynybą ir laikytis galiojančio sprogstamųjų branduolinių bandymų moratoriumo. Šimtai milijardų išleidžiama branduolinių arsenalų modernizavimui ir plėtrai visame pasaulyje, ir vis daugiau nebranduolinių valstybių svarsto, ar joms reikėtų įsigyti savo branduolinius ginklus, ar apsidrausti nuo savo branduolinių statymų. „Visų valstybių vadovai turi iš naujo išmokti Šaltojo karo pamokas – niekas nelaimi branduolinių ginklų lenktynių, o vienintelis būdas sumažinti branduolinį pavojų yra privalomas susitarimas apriboti savo branduolinių arsenalų dydį ir formą“, – sako Jon Wolfsthal, JAV mokslininkų federacijos (FAS) pasaulinės rizikos direktorius ir SASB narys.

Daugiašaliais susitarimais tarptautinė bendruomenė turėtų imtis visų įmanomų veiksmų, kad užkirstų kelią veidrodinės gyvybės sukūrimui, ir bendradarbiauti dėl prasmingų priemonių, skirtų sumažinti dirbtinio intelekto panaudojimo biologinėms grėsmėms kurti galimybę.

Asha George, mokslų daktarė, Atlanto tarybos dviartinės biogynybos komisijos vykdomoji direktorė ir SASB narė, leidinio *Bulletin of the Atomic Scientists* narė, pastebėjo, kad šiais metais sumažėjo gebėjimas reaguoti į biologinius įvykius, toliau buvo kuriami ir ieškomi biologiniai ginklai, prastai ribota sintetinės biologijos veikla, vis labiau konverguoja dirbtinis intelektas ir biologija, o taip pat didėja gyvybę naikinančios veidrodinės biologijos grėsmė. „Partnerystė – tarp šalių, tarp pramonės ir vyriausybės, tarp visuomenės sveikatos ir nacionalinio saugumo bendruomenių – būtų labai stiprus veiksnys valdant šias rizikas. Turėdami tinkamas priemones ir ryžtą, neturėtume tapti mums grėsmę keliančių ligų aukomis“, – sako mokslininkė.

Parengta pagal *Bulletin of the Atomic Scientists* medžiagą ir kitus informacijos šaltinius

Dailininko Doncho Donchev iliustracijos iš ciklo „Notebook“, 2022 m.

šiuo metu būtinas, yra neįmanomas. Mokslininkė įsitikinusi, kad pasaulis išgyvena informacinį Armagedoną – krizę, kuri yra visų krizių pagrindas, kurią skatina išgaunamosios ir grobuoniškos technologijos, skleidžiančios melą greičiau nei mus pasiekia faktai. Mes negalime išspręsti problemų, dėl kurių negalime susitarti. Negalime bendradarbiauti per sienas, kai net negalime dalintis tais pačiais faktais. Branduolinės grėsmės, klimato kaitos kontrolės žlugimas, dirbtinio intelekto rizika: nė vienos iš šių problemų negalima išspręsti neatkūrus mūsų bendros realybės. O laikrodis tiksi.

PERSPĖTAS, VADINASI, PASIRUOŠĘS, BET AR TOKIE ESAME?

2026 m. Pasaulio pabaigos laikrodžio pranešime teigiama, kad prieš metus žmonija buvo perspėta, jog planeta atsidūrė pavojingai arti pasaulinės katastrofos ir kad bet koks delsimas pakeisti kursą padidina katastrofos tikimybę. Užtuot paisyšios šio perspėjimo, Rusija, Kinija, JAV ir kitos didžiosios šalys tampa vis agresyvesnės, priešiškesnės ir nacionalistiškesnės. Sunkiai iškovoti pasauliniai susitarimai griūva, spartindami didžiųjų valstybių varžybas, kuriose nugalėtojas gauna viską, ir kenkdami tarptautiniam bendradarbiavimui, kuris yra labai svarbus siekiant sumažinti branduolinio karo, klimato kaitos, biotechnologijų netinkamo naudojimo, galimos dirbtinio intelekto grėsmės ir kitų apokaliptinių pavojų riziką. Per daug lyderių tapo egoistiškai patenkinti savimi ir abejingi kitiems, daugeliu atvejų naudodami retoriką ir politiką, kuri spartina, o ne mažina šią egzistencinę riziką. „Dėl šios lyderystės nesėkmės Atominių mokslininkų mokslo ir saugumo tarybos biuletenis šiandien nustato Pasaulio pabaigos laikrodį ties 85 sekundėmis iki vidurnakčio – arčiausiai katastrofos kada nors anksčiau...“, – sakoma *Bulletin of the Atomic Scientists* pranešime.

85 Seconds to Midnight:

What the Latest DOOMSDAY CLOCK Warning Means

In the final week of January this year, headlines across the world flashed alarming news about humanity's dangerous proximity to global catastrophe. These warnings came not from prophets or fortune tellers, but from scientists across disciplines, nuclear experts, members of science and security boards, and Nobel Prize laureates.

Concerned discussions about the future of the world were sparked by the Doomsday Clock moving four seconds closer to midnight, indicating that this year our planet stands closer to catastrophe than ever before – just 85 seconds from metaphorical global destruction.

The Doomsday Clock is a symbolic metaphor representing how close humanity is to self-destruction – or global catastrophe – where midnight signifies apocalypse or the collapse of civilization.

The clock was first introduced two years after the end of World War II and following the first nuclear strike in human history on 6 August 1945, when the United States dropped the first atomic bomb on the Japanese city of Hiroshima. Scientists including Albert Einstein, Robert Oppenheimer, and others recognized the dangers of the nuclear age and the need to warn society about the threat of nuclear war. On their initiative, the international nonprofit organization's Science and Security Board was founded in 1945, publishing the *Bulletin of the Atomic Scientists*.

In 1947, the Doomsday Clock was unveiled – a symbolic instrument set annually by the *Bulletin of the Atomic Scientists* and its expert board to reflect the level of global existential threats and the vulnerability of human civilization. The clock's hands move closer to 'midnight,' the metaphorical boundary of catastrophe and civilizational collapse. It is not a literal timer; rather, this symbolic clock serves as a warning signal determined by scientists and experts.



CLOSEST TO CATASTROPHE

On 27 January 2026, the *Bulletin of the Atomic Scientists* set the clock to 85 seconds before midnight – the closest point in its history. This represents a serious warning to the global community and world leaders that a convergence of existential threats has intensified the danger facing the planet.

The time on the Doomsday Clock is set annually by the Science and Security Board (SASB) of the *Bulletin of the Atomic Scientists*, in consultation with its Board of Sponsors, which includes eight Nobel laureates. The key factors in 2026 include increasing nuclear threats, disruptive technologies such as artificial intelligence, numerous biosecurity challenges, and the ongoing climate crisis. The last adjustment had been made in January 2025, when the clock was set to 89 seconds before midnight.

THE WORLD FROM 1947 TO 2026

The world as seen through the eyes of the scientists who have set the clock from 1947 to 2026 is reflected in the pages of the *Bulletin of the Atomic Scientists*.

1947 – 7 minutes

The clock was first set at seven minutes to midnight, marking the threat of nuclear danger. For decades, the hands moved depending on whether global events pushed humanity closer to or further from nuclear apocalypse. Later, the clock expanded to include climate change and other existential risks.

1949 – 3 minutes

In autumn, the Soviet Union tested its first atomic bomb at the Semipalatinsk nuclear test site in Central Asia, a device similar to the bomb used by the United States in Japan four years earlier. Over 40 years, 546 nuclear tests were conducted at Semipalatinsk – nearly a quarter of all nuclear tests ever carried out. Populated areas surrounded the test site, and the painful consequences are still felt by northern Kazakhstan communities today. Although Soviet authorities denied the test, US President Harry Truman informed the public, marking the beginning of the nuclear arms race.

1953 – 2 minutes

Despite opposition from many nuclear scientists, the United States decided to develop the hydrogen bomb – a weapon far more powerful than any atomic bomb. On 1 November 1952, the US tested its first thermonuclear device, destroying an island in the Enewetak Atoll in the Pacific Ocean.

1960 – 7 minutes

For the first time, the United States and the Soviet Union sought to avoid direct confrontation in regional conflicts, such as the 1956 Suez Crisis. Joint projects aimed at building trust and dialogue helped reduce tensions. Many initiatives were led by scientists, including the International Geophysical Year and the Pugwash Conferences on Science and World Affairs, which allowed Soviet and American scientists to communicate directly.

1963 – 12 minutes

Following the near-catastrophic Cuban Missile Crisis of 1962 – one of the most dangerous moments in human history – the United States and the Soviet Union signed the Partial Test Ban Treaty, ending atmospheric nuclear testing. Although underground testing remained permitted, this was the first concrete step toward slowing the arms race and a sign that nations recognized the need for cooperation to avoid nuclear destruction.

1967 – 7 minutes

While superpowers fought the Cold War, hotter conflicts unfolded in Asia. US involvement in Vietnam intensified, India and Pakistan fought over Kashmir, and Israel clashed again with Arab states. France and China developed nuclear weapons.

1969 – 10 minutes

Nearly all nations signed the Nuclear Non-Proliferation Treaty. Nuclear states pledged to assist peaceful nuclear energy development in exchange for commitments not to develop weapons and promised eventual disarmament. Israel, India, and Pakistan did not sign, but the *Bulletin* remained cautiously optimistic.

1972 – 12 minutes

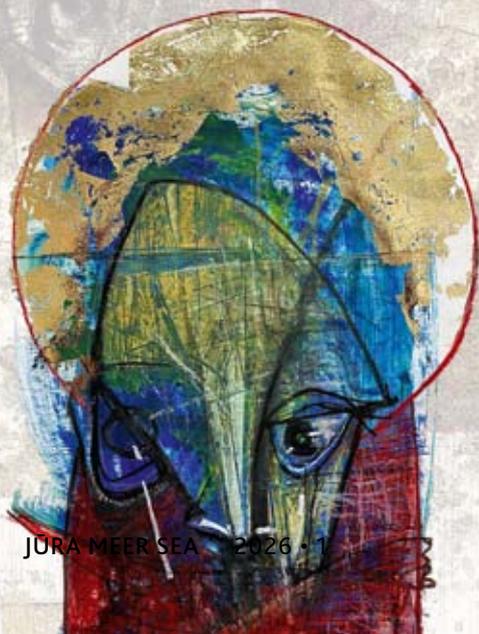
The United States and the Soviet Union signed the SALT agreement and the Anti-Ballistic Missile Treaty, limiting nuclear advantage. SALT restricted ballistic missile launchers, while the ABM Treaty halted competition in missile defence systems.

1974 – 9 minutes

India tested its first nuclear device. Earlier arms-control achievements appeared fragile, while the United States and the Soviet Union modernized their arsenals.

1980 – 7 minutes

The *Bulletin* expressed concern about accelerating movement toward global disaster: stalled disarmament negotiations, resource crises, and weakening international institutions pushed the clock forward.



**1981 – 4 minutes**

The Soviet invasion of Afghanistan and the election of Ronald Reagan strengthened the US nuclear posture. Rhetoric hardened and disarmament dialogue weakened.

1984 – 3 minutes

US–Soviet relations reached a deep freeze. Dialogue nearly ceased. The United States considered a space-based missile defence system, threatening to spark a new arms race.

1988 – 6 minutes

The historic Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty was signed, banning an entire category of nuclear weapons. Public opposition in Western Europe influenced President Reagan and Soviet leader Mikhail Gorbachev to demonstrate more peaceful leadership.

1990 – 10 minutes

The fall of the Berlin Wall symbolically ended the Cold War. Between 1989 and 1991, Eastern European countries regained independence, significantly reducing the risk of global nuclear war.

1991 – 17 minutes

The United States and the Soviet Union signed the START treaty, greatly reducing deployed strategic nuclear weapons.

1995 – 14 minutes

Russia mistakenly interpreted a scientific rocket launched by the United States and Norway as a nuclear threat, forcing President Boris Yeltsin to consider whether to initiate a nuclear strike – highlighting the risks of miscalculation.

1998 – 9 minutes

India and Pakistan conducted nuclear tests, increasing tensions and provoking global outrage.

2002 – 7 minutes

After the 11 September attacks, fears grew about nuclear materials falling into the hands of non-state actors. The United States rejected several arms-control agreements and announced withdrawal from the Anti-Ballistic Missile Treaty.

2007 – 5 minutes

North Korea conducted a nuclear test, and concern grew about Iran's nuclear ambitions. The United States and Russia remained ready to launch nuclear war within minutes.

2010 – 6 minutes

At the UN climate conference in Copenhagen, countries agreed on climate goals and launched new nuclear disarmament negotiations, committing to limit global temperature rise to 2°C.

2012 – 5 minutes

Nuclear weapons, climate change, and geopolitical tensions remained key threats. North Korean rhetoric emphasized nuclear war risks; tensions in the Middle East and South Asia persisted.

2015 – 3 minutes

Climate change and nuclear modernization posed serious threats to humanity's future. Large-scale modernization programmes in the United States and Russia undermined existing arms agreements.

2017 – 2.5 minutes

The probability of global catastrophe was high, requiring urgent action. Wise leaders were urged to act immediately; if they failed, wise citizens were called upon to lead.

2018 – 2 minutes

Risks from disinformation and technological misuse increased.

2020 – 100 seconds

Nuclear threats, climate change, and information warfare combined increase the danger.

2023 – 90 seconds

The war in Ukraine heightened global risk, undermining international norms necessary for effective responses to worldwide challenges.

2025 – 89 seconds

Humanity moved closer to catastrophe. Leaders failed to change course despite clear warnings. Even a one-second shift signalled extreme danger and underscored the fact that every delay increases the probability of global catastrophe.

2026 – 85 seconds

Russia, China, the United States, and other major powers became increasingly aggressive and nationalistic, weakening international cooperation. Hard-won global agreements eroded, accelerating great-power competition. Too many leaders became complacent or indifferent, adopting rhetoric and policies that accelerate rather than reduce risk. Because of this failure of leadership, the *Bulletin's* Science and Security Board set the clock to 85 seconds before midnight – the closest to catastrophe ever recorded.

>

A FAILURE OF LEADERSHIP?

In its announcement of 27 January 2026, the *Bulletin of the Atomic Scientists* described the current global situation as 'a failure of leadership.'

Alexandra Bell, president and CEO of the *Bulletin of the Atomic Scientists*, emphasized that 'the message could not be clearer: catastrophe risks are rising, cooperation is shrinking, and time is running out. Change is necessary and possible, but the global community must demand rapid action from its leaders.'

Daniel Holz, professor at the University of Chicago and chair of the Science and Security Board, noted that 'dangerous trends in nuclear risk, climate change, disruptive technologies such as artificial intelligence, and biosecurity are accompanied by another alarming development: the rise of nationalist autocracies worldwide. Our greatest challenges require international trust and cooperation, and a world divided into "us versus them" will leave all humanity more vulnerable.'

Maria Ressa, co-founder and CEO of Rappler, Columbia University professor, and 2021 Nobel Peace Prize laureate, stated that 'without facts there is no truth. Without truth there is no trust. And without these, the radical cooperation required at this moment is impossible.' She argues that the world is experiencing an 'information Armageddon' driven by extractive technologies that spread lies faster than facts. We cannot solve problems we cannot agree on, nor cooperate across borders without shared realities. Nuclear threats, climate failure, and artificial intelligence risks cannot be addressed without restoring a common understanding of reality. And the clock is ticking.

FOREWARNED MEANS PREPARED – BUT ARE WE?

The 2026 Doomsday Clock statement warns that humanity had already been cautioned a year earlier that the planet teetered on the brink of catastrophe, and that any hesitation in altering course would heighten the likelihood of disaster. Instead, Russia, China, the United States, and other major powers have become more aggressive and nationalistic. Hard-won agreements are collapsing, accelerating zero-sum competition and undermining cooperation essential to reducing nuclear risks, climate threats, biotechnological misuse, artificial intelligence dangers, and other existential hazards.

Too many leaders have become self-satisfied and indifferent, often promoting rhetoric and policies that accelerate rather than reduce existential risk. 'Because of this failure of leadership, the Science and Security Board of the *Bulletin of the Atomic Scientists* has set the Doomsday Clock at 85 seconds to midnight – the closest to catastrophe ever...'



CAN WE STOP THE CLOCK?

Scientists continue to believe that even as the hands of the Doomsday Clock approach midnight, many actions could pull humanity back from the brink.

The United States and Russia could resume dialogue on limiting nuclear arsenals, while all nuclear-armed states could avoid destabilizing investments in missile defence and uphold the moratorium on explosive nuclear testing. Hundreds of billions are being spent worldwide on nuclear modernization, while more non-nuclear states consider acquiring nuclear weapons. As Jon Wolfsthal, director of global risk at the Federation of American Scientists and an SASB member, noted: 'All state leaders must relearn the lessons of the Cold War – no one wins a nuclear arms race, and the only way to reduce nuclear danger is through binding agreements limiting the size and shape of arsenals.'

Through multilateral agreements, the international community should prevent the creation of mirror life and cooperate on meaningful measures to reduce the risk of artificial intelligence being used to develop biological threats.

Asha George, executive director of the Bipartisan Commission on Biodefense at the Atlantic Council and an SASB member, observed that the ability to respond to biological events has declined, biological weapon development continues, synthetic biology remains insufficiently regulated, and the convergence of AI and biology is increasing risks. 'Partnerships – between countries, industry and government, public health and national security communities – would be a powerful force in managing these risks. We should not become victims of these diseases that threaten us, with the right tools and determination,' she said.

Prepared based on materials from the *Bulletin of the Atomic Scientists* and other sources.

Illustrations by artist Doncho Donchev from the *Notebook* series, 2022



PARKO GALERIJA

M. Valančiaus g. 6, Kaunas
www.parkogalerija.lt

ŽMOGIŠKOJO KAPITALO PANAUDOJIMAS –

talentų pritraukimo ir išlaikymo strategijos sudėtingame, konkurencingame ir tarpusavyje susietame pasaulyje

Mark MILLAR

Žmogiškasis kapitalas apima žinias, įgūdžius ir kompetencijas, kurias darbuotojai sukaupia per išsilavinimą, mokymus ir darbo patirtį.

Šie žmogiškojo kapitalo ištekliai vis labiau tampa reikšmingu konkurencinio pranašumo šaltiniu ir yra pagrindiniai bet kurios organizacijos veiklos rezultatų bei pelningumo veiksniai. Tai ypač aktualu į paslaugas orientuotiems sektoriams. Nepaisant didelių investicijų į fizinį turtą ir informacinių technologijų sistemas, galiausiai būtent darbuotojų veiksmai leidžia užtikrinti efektyvų ir veiksmingą verslo ekosistemos įgyvendinimą.

Kiekvienas lyderystės aspektas – organizacija, įranga ir sistemos, IT, finansai, rizikos valdymas, rinkodara ir pardavimai, operacijos, administravimas ir teisinė sritis – priklauso nuo to, kaip gerai darbuotojai atlieka savo užduotis.

Todėl šiandieniniame sudėtingame, konkurencingame ir tarpusavyje susietame pasaulyje žmogiškojo kapitalo valdymas turėtų būti laikomas vienu svarbiausių lyderystės aspektų.

Norint produktyviai išnaudoti šiuos kritinius išteklius, bendroje žmogiškojo kapitalo valdymo programoje išskiriamos dvi strateginės dimensijos – talentų pritraukimas ir talentų išlaikymas.

TALENTŲ PRITRAUKIMO STRATEGIJOS

Talentų paklausa yra pasiekusi visų laikų aukštumas, tačiau pasiūla ribota – kaip lyderiai gali pritraukti geriausius talentus į komandą?

Šiandien įmonės konkuruoja ne tik dėl klientų, bet ir dėl darbuotojų pritraukimo bei išlaikymo. Todėl organizacijoms būtina taikyti rinkodaros požiūrį savo žmogiškųjų išteklių veikloje. Tai lengviau pasakyti nei padaryti – daugeliu atvejų!

Savo verslo sektoriuje lyderiai turi aktyviai formuoti įmonės įvaizdį ir stiprinti darbdavio prekės ženklą, neapsiribodami vien rinkos pozicionavimu kaip tiekėjai. Įmonėms, kurios nėra pasauliniai prekių ženklai arba neturi prestižinio įvaizdžio, ypač svarbu didinti savo organizacijos matomumą ir žinomumą potencialių darbuotojų akiratyje – tai galima pasiekti taikant įvairias rinkodaros iniciatyvas.

Rekomenduojamos rinkodaros taktikos lyderiams:

- aktyvus ir viešas dalyvavimas bendruomenės veiklose;
- bendradarbiavimas su atitinkamomis verslo asociacijomis;
- reguliarus matomumas profesiniuose leidiniuose.

Šios į rinką orientuotos ir bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos padės sustiprinti jūsų įmonės, kaip patrauklaus darbdavio, pozicionavimą, taip didinant galimybes pritraukti geriausius talentus.

Be to, ryšių ir partnerystės su atitinkamais švietimo sektoriais ir aukštojo mokslo institucijomis plėtojimas padės atverti galimybes pritraukti pradedančiuosius specialistus. Tokie kanalai suteiks lyderiams galimybę pritraukti talentus organizacijai jau pačiuose pagrinduose. Efektyviai integruojant absolventus per darbo rotaciją ir vadovų ugdymo programas, galima sukurti organizacijos viduje išaugintą talentų rezervą. Kadangi šie darbuotojai buvo ugdomi organizacijos viduje, tikėtina, kad jų lojalumas darbdaviui bus didesnis.

Deja, dažnai atrodo, kad daugeliui lyderių trūksta kantrybės, vadybinių išteklių ar tinkamos investavimo orientacijos, kad būtų pasirinktas šis kelias. Jie ir toliau pervilioja talentus iš konkurentų, taip dar labiau didindami iššūkius ir skatindami darbo sąnaudų augimą visiems sektoriaus dalyviams.

www.markmillar.com



Mark MILLAR yra tarptautiniu mastu pripažintas pagrindinių pranešimų (*keynote*) pranešėjas, vertinamas tiekimo grandinės ir logistikos ekspertas bei plačiai pripažintos knygos „Global Supply Chain Ecosystems“ autorius.

„Thought Leadership Champion“ apdovanojimo laureatas M. Millar pasitelkia daugiau nei 30 metų pasaulinę verslo patirtį, kad pateiktų kompetentingas ir nepriklausomas įžvalgas, padedančias vadovams priimti geriau pagrįstus sprendimus. Kaip kviestinis lektorius Honkongo politechnikos universitete, M. Millar konsultuoja įvairaus dydžio įmones ir padeda klientams formuoti strateginio augimo kryptis. Jis taip pat dirba patariamosiuose tarybose „Logistics and Supply Chain Management Society“ ir „Foundation for Future Supply Chains“ organizacijose.

Tačiau vien didesnio atlygio siūlymo nepakanka – šiandieninėje konkurencinėje aplinkoje verslams būtina kurti įtikinamas talentų pritraukimo strategijas. Kaip teigė vienos didelės FMCG įmonės vadovas: „Jūs turite pasiūlyti darbuotojams priežastį norėti dirbti būtent JUMS; darbuotojai turi jausti, kad jie ne tik siekia karjeros, bet ir turi galimybę daryti įtaką savo bendruomenei ir pasauliui.“

KRUOPŠTI ATRANKA PADEDA VERTINGAM IŠLAIKYMIUI

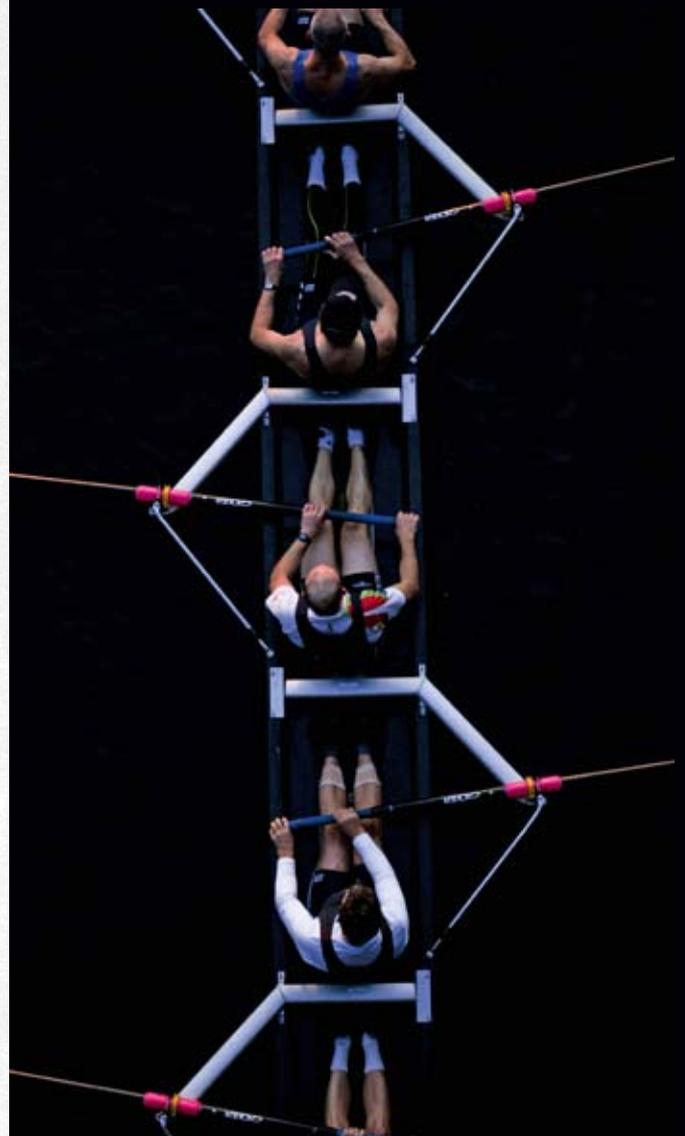
Reikėtų pažymėti, kad kryptingas išsamus vertinimas atrankos ir įdarbinimo procese padidins sėkmingo žmogiškojo kapitalo panaudojimo tikimybę ir taip padidins darbuotojų išlaikymą.

Tinkamo kandidato parinkimas tinkamai pozicijai reikalauja patirties ir kompetencijos bei aiškios komunikacijos.

Viena dažniausių priežasčių, kodėl vadovai palieka darbą per pirmuosius metus, yra ta, kad pareigybės neatitinka jų lūkesčių. Kita priežastis – kandidatai naudojami pareigomis kaip laikinu karjeros žingsniu, ieškodami geresnių galimybių.

Kruopštūs atrankos etapo analizės procesai – prireikus įtraukiant išorinius ekspertus – padės reikšmingai sumažinti šias rizikas.

Remiantis sektoriaus apklausomis ir išėjimo pokalbiais, darbuotojai dažniausiai kaip pagrindines išėjimo priežastis nurodo didesnio atlyginimo ir karjeros vystymo galimybių siekį. Tačiau neformalus pastebėjimas taip pat patvirtina seną teoriją: darbuotojai ateina dėl organizacijos, o išeina dėl vadovavimo.



TALENTŲ IŠLAIKYMO STRATEGIJOS

Didelė darbuotojų kaita verslui nėra naudinga. Ji kainuoja laiką ir produktyvumą, jau nekalbant apie papildomas naujų darbuotojų paieškos ir mokymo išlaidas. Aktyvios talentų išlaikymo strategijos sumažins riziką, sutaupys lėšų ir turėtų sustiprinti darbuotojo įsipareigojimą įmonei.

Sėkmingai pritraukus naujus talentus, atrinkus geriausius ir įtikinus juos prisijungti prie organizacijos, lyderiams kyla iššūkis – kaip išlaikyti juos motyvuotais ir produktyviais kuo ilgiau.

Aktyvus išlaikymas turėtų būti pagrindinė jūsų žmogiškojo kapitalo valdymo strategijos dalis – ir tai turėtų prasidėti nuo pirmos dienos.

Sėkmingas įvedimas į darbą (*onboarding*) yra būtinas pradinis naujų darbuotojų integracijos etapas. Tai apima greitą naujų darbuotojų integravimą į organizacinę kultūrą ir kasdienės darbo subtilybes. Struktūruotos įvedimo programos, suteikiančios platų organizacijos pažinimą ir gilų įsigilinimą į konkrečias funkcines sritis, kartu su aiškiu vaidmenų, atsakomybių, rezultatų ir vertinimo kriterijų supratimu, yra esminiai aukščiausio lygio *onboarding* programų elementai.

Pirmieji trys naujo darbuotojo mėnesiai organizacijoje turės didelę įtaką jo darbo trukmei jūsų įmonėje.

Todėl pirmosios devyniasdešimt dienų, kai darbuotojas įsibėgėja ir galbūt dar nepateikia rezultatų, tarsi investicijų etape, turės lemiamą reikšmę darbuotojų išlaikymo rodikliams didinti. Šio pradinio laikotarpio metu papildomas dėmesys ir rūpestis, siekiant užtikrinti teigiamą, svetingą, skatinančią ir atlyginančią patirtį naujiems darbuotojams, vėliau atsipirks. Mentorius (*buddy*) sistema, kai naujas darbuotojas suporuojamas su labiau patyrusiu kolega, padės greičiau prisitaikyti prie naujo vaidmens ir įmonės kultūros.

Be produktyvių *onboarding* programų, lyderiai taip pat turėtų nuolat taikyti strategijas ir taktikas talentų išlaikymui stiprinti.

Organizacinio priklausymo jausmas didina darbuotojų išlaikymą – kurkite ir puoselėkite darbo aplinką, kurioje darbuotojai jaučia priklausymą savo komandai, padalinii ir įmonei – tiek darbo metu, tiek už jo ribų.

Vienas iš pavyzdžių – vartojimo prekių įmonė, kuri įdiegė tris konkrečias strategijas, padidinusias darbuotojų lojalumą ir pagerinusias talentų išlaikymą:

- darbo rotacijos programa, leidžianti darbuotojams horizontaliai judėti tarp skirtingų padalinių – išlaikant tą patį

atlygio lygį, bet suteikiant galimybes plėsti patirtį ir įgyti naujų įgūdžių;

- įmonės remiamos sporto veiklos ir komandos, kurios stiprina priklausymo jausmą, lojalumą ir bendruomeniškumą bei suteikia darbuotojams galimybių kartu dalyvauti komandinėse ir socialinėse veiklose už darbo ribų;
- su veiklos rezultatais susietos piniginės premijos individualiu ir komandos lygiu už konkrečius pasiektus rezultatus, viršijančius nustatytus tikslus, suteikiančios galimybę padidinti realias pajamas, finansuojamas iš rezultatų, viršijančių planuotus rodiklius.

Sugrįžimas prie pagrindų ir geriausių valdymo praktikų gali turėti didžiulį poveikį. Pagrindiniai darbuotojų pasitenkinimo veiksniai, kurie daro reikšmingą įtaką talentų išlaikymui, yra įtvirtinti baziniuose vadybos principuose.

Paprastai tariant, patenkinti darbuotojai aiškiai supranta jiems keliamus reikalavimus ir lūkesčius, jaučia, kad turi reikalingus įrankius, laiką ir mokymus savo darbui tinkamai atlikti, mato galimybes įmonėje mokytis ir augti, jaučiasi pripažinti, palaikomi ir vertinami.

Todėl esminiai talentų išlaikymo elementai, be stiprių *onboarding* praktikų, apima organizacinio priklausymo stiprinimą ir aktyvų darbuotojų pasitenkinimo didinimą.

IŠVADA

Žmogiškojo kapitalo panaudojimas yra esminė ir neatsiejama lyderystės dalis.

Žmogiškojo kapitalo išteklių tampa vis vertingesniu konkurencinio pranašumo šaltiniu ir yra pagrindiniai organizacijos pelningumo veiksniai.

Talentų pritraukimas ir talentų išlaikymas yra du kritiniai sėkmės veiksniai, kuriuos lyderiai turėtų integruoti į savo žmogiškojo kapitalo valdymo strategijas.

Talentų pritraukimo galimybes galima stiprinti taikant rinkodaros strategijas iš darbdavio perspektyvos, o papildomas išsamus vertinimas atrankos procese pagerins kandidatų pasirinkimo rezultatus.

Talentų išlaikymui *onboarding* procesas, užtikrinantis prasmingas pirmąsias devyniasdešimt dienų naujiems darbuotojams, turės reikšmingą ilgalaikę įtaką jų išlaikymui.

Kaip yra pasakęs seras Richardas Bransonas: „Mokykite savo žmones taip gerai, kad jie galėtų išeiti, ir elkitės su jais taip gerai, kad jie nenorėtų to daryti.“

Apibendrinant, efektyvi lyderystė priklauso nuo sėkmingo žmogiškojo kapitalo panaudojimo.

www.markmillar.com

HARNESSING HUMAN CAPITAL:

Strategies for Recruiting and Retaining Talent in a Complex, Competitive and Connected World

Leadership insights by Mark MILLAR

Human Capital encompasses the knowledge, skills and expertise that employees accumulate through education, training and work experience.

Human capital has become a major source of competitive advantage and a key determinant of organisational performance and profitability.

This is particularly true in service-oriented sectors. Despite large investments into physical assets and information technology systems, at the end of the day, it is the employees' actions that empower the effective and efficient execution of the business ecosystem.

Every aspect of leadership – organisation, equipment and systems, IT, finance, risk management, marketing and sales, operations, administration and legal – is dependent on how well the employees perform their tasks.

In today's complex, competitive and connected world, human capital management should therefore one of the most important aspects of leadership.



In order to productively harness these critical resources, there are two strategic dimensions within an overall human capital management program: talent attraction and talent retention.

TALENT ATTRACTION STRATEGIES

Demand for talent exceeds supply, posing challenges for organisations seeking to attract high-quality employees.

In the current environment, companies are not only competing for customers, they are also competing to attract and retain employees. It is therefore essential for organisations to adopt a *marketing* approach to their human resources activities. Easier said than done, in many cases!

Within their respective business sector, leaders need to promote their company image and build their brand as an employer, over and above their market positioning as a *supplier*.

Particularly important for companies that are not global brands or do not have prestigious positioning is the need to increase their organisation's presence and profile on the radar of potential employees, which can be achieved by deploying various marketing initiatives.

Recommended marketing tactics for leaders to adopt include:

- active and public participation in community activities;
- engagement with relevant business associations;
- regular exposure in trade publications.

These market-oriented and community-focused initiatives will all help improve the positioning of your company as an *employer of choice*, thereby increasing your potential to attract the best talent.

Furthermore, developing linkages and partnerships with the relevant education sectors and tertiary institutions will assist in opening avenues for entry-level talent acquisition. Such channels will provide opportunities for leaders to attract talent into their organisation at a grassroots level. Deploying graduates effectively through job rotation and management development programs will generate a home-grown pool of talent. Having been nurtured within the organisation, these workers are likely to have increased levels of loyalty to their employer.

Many leaders lack the patience, managerial capacity or investment orientation required to adopt this approach. They continue to poach talent from their competitors, thus exacerbating the challenges and increasing labour costs for all participants in the sector.

However, over and above just offering more money, it is imperative in today's competitive environment for businesses to create compelling talent-attraction strategies. As said by the leader of a major FMCG company, 'You have to offer employees a reason to want to work for you; employees need to feel they are not only pursuing a career, but that they have a chance at impacting their community and the world.'

However, over and above just offering more money, it is imperative in today's competitive environment for businesses to create compelling talent-attraction strategies. As said by the leader of a major FMCG company, 'You have to offer employees a reason to want to work for you; employees need to feel they are not only pursuing a career, but that they have a chance at impacting their community and the world.'

DILIGENT SELECTION SUPPORTS VALUABLE RETENTION

It should be noted that focused due diligence during the recruitment and selection process will increase the likelihood of successful human capital deployment and therefore increase retention.

Selecting and hiring the right candidate for the right role requires experience and expertise, combined with clear communication.

One of the most common reasons for managers leaving within one year is that the job role fails to meet their expectations.

Another reason is where candidates use the role as a job-hopping platform from which to seek better career opportunities.

Diligent discovery processes during the recruitment phase – engaging expert external resources as required – will play a large role in mitigating these risks.

According to industry surveys and exit interviews, employees generally cite more money and career development as the top reasons for leaving an organisation.

However, anecdotal evidence also supports the age-old theory that employees join because of the organisation, and leave because of the management.

TALENT RETENTION STRATEGIES

High employee turnover is not good for business. It costs business in terms of time and productivity, not to mention the additional expense involved with recruitment and training of replacement hires. Active talent retention strategies will reduce risk, save money and should strengthen an employee's commitment to the company.

Having successfully attracted new talent, selected the best and persuaded them to join your organisation, the challenge for leaders becomes how to then retain them as motivated and productive contributors for as long as possible.



Mark MILLAR is a keynote speaker and recognised authority on supply chain and logistics, and the author of *Global Supply Chain Ecosystems*.

A Thought Leadership Champion Award winner, Mark draws on more than 30 years of global business experience to provide independent perspectives that support executive decision-making. As a Visiting Lecturer at Hong Kong Polytechnic University, he advises companies large and small, helping clients with their strategic growth strategies. He also serves on advisory boards at the Logistics and Supply Chain Management Society and the Foundation for Future Supply Chains.

Active retention should form a key component of your human organisation's capital management strategy – and this should start right from day one.

Successful onboarding is an essential start to inducting new hires. This includes rapidly integrating new staff into the organisational culture and the day-to-day nuances of how the company works. Structured induction programmes providing broad exposure throughout the organisation and deep immersion into the new hire's specific functional areas, together with developing a crystal-clear understanding of roles, responsibilities, deliverables and measurements, are all key elements of best-in-class on-boarding programs.

The initial three months of the new recruit's experience within the organisation will have a significant impact on their longevity in your company.

Hence, the first ninety days of the new employee's tenure, whilst they are still getting up to speed, not necessarily delivering results just yet, during something of an investment phase, will play a major role in increasing employee retention rates.

During this start-up phase, focusing extra due care and attention to ensure a positive, welcoming, encouraging and rewarding experience for the new recruits will pay long-term dividends. A buddy system pairing the new employee with a more experienced colleague will help them swiftly acclimatise to their new role and the company culture.

In addition to productive onboarding programs, leaders should also deploy strategies and tactics to cultivate talent retention on an ongoing basis.





Organisational belonging enhances employee retention: create and nurture a work environment where employees feel a sense of belonging – to their team, their department and the company both within and beyond the workplace.

One leading example is a consumer products company, which adopted three specific strategies that have proven to increase employee loyalty and improve talent retention:

- Job rotation programme enabling employees to progress horizontally across different departments – at the same pay scale, but providing opportunities to broaden their experience and learn new skills;
- Company sponsorship of sports activities and company sports teams fosters organisational belonging, loyalty

www.markmillar.com

and community spirit, while also providing opportunities for employees to enjoy team and social activities together outside working hours;

- Performance-related cash bonuses at individual and team level, for specific results achieved over and above expected targets, providing opportunity to increase take-home pay – funded by results above and beyond budgeted levels.

Fundamental and best-in-class leadership and management practices can make a huge impact. The major drivers of employee satisfaction, which in turn have a significant influence on talent retention, lie in core management principles.

Generally speaking, satisfied employees:

- clearly understand the requirements and expectations placed upon them;
- feel they have the tools, time and training to do their job properly;
- see opportunities within the company to learn and grow;
- feel recognised, rewarded and valued.

Critical elements of talent retention therefore – alongside effective onboarding practices – include fostering organisational belonging and actively working on enhancing employee satisfaction.

CONCLUSION

Harnessing human capital is an essential and integral element of leadership.

Human capital assets are an increasingly valuable source of competitive advantage and key drivers of profitability for the organisation.

Talent attraction and talent retention are two critical success factors for leaders to adopt within their human capital management strategies.

Talent attraction capabilities can be enhanced by adopting marketing strategies from the employer perspective, whereas additional due diligence during the recruitment process will improve selection outcomes.

In terms of retention, onboarding quality during the first ninety days of employment has a significant long-term impact.

To quote Sir Richard Branson, 'Train your people well enough that they can leave, treat them well enough so that they don't want to.'

In conclusion, effective leadership is dependent upon successfully harnessing your human capital.



SMM

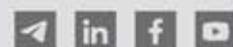
Driving the maritime transition

The world's leading
maritime industry event

01 ——— 04

Sept 2026

 Hamburg
Messe + Congress



smm-hamburg.com



Uostai – jūrų ekonomikos stuburas

Tarptautinių renginių organizavimo kompanija „Hamburg Messe und Congress“, pristatydamą naują parodą „Viskas apie uostus“, kuria forumą, skirtą uostų pramonės ateičiai.

Premjerinis renginys – „Naujoji platforma holistiniams uostų sprendimams“ – vyks 2026 m. rugsėjo 2–3 d. Hamburgo kongresų centre. Renginyje daugiausia dėmesio bus skiriama iššūkiams, su kuriais susiduria pasauliniai uostai, bei sprendimams, susijusiems su skaitmeninimu, automatizavimu, tvarumu, saugumu ir logistika uostų aplinkoje.

Renginio „Viskas apie uostus“ tikslas – suteikti impulsą tvarių ir atsparių uostų struktūrų plėtrai, skatinti nacionalinių ir tarptautinių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą bei žinių mainus ir sudaryti sąlygas technologijų perdavimui. Pagrindinis dėmesys skiriamas klausimui, kaip skaitmeniniame amžiuje uostus paversti atspariais, efektyviais ir pasirengusiais ateities iššūkiams.

Hamburgas – pavyzdinis regionas uostų pramonės ateičiai

„Hamburgas yra ideali vieta renginiui „Viskas apie uostus“, – teigia „Hamburg Messe und Congress“ generalinis direktorius Heiko M. Stutzinger. – Hamburgas – vienas didžiausių ir

įvairiapusiškiausių uostų Europoje, kuris puikiai atspindi tradicijų ir ateities sinergiją jūrų ir uostų pramonėje. Dėl savo inovacinio potencialo, stipraus mokslo, verslo ir politikos tinklo bei lyderystės išmaniųjų uostų ir skaitmenizavimo iniciatyvose Hamburgas yra natūrali vieta renginiui, formuojančiam tarptautinių uostų transformaciją.“



Renginys „Viskas apie uostus“ puikiai papildo pažangiausias tarptautines „Hamburg Messe und Congress“ jūrų pramonės parodas, tokias kaip SMM, kuri vyks 2026 m. rugsėjo 1–4 d. Hamburge. Renginys skirtas uostų operatoriams, terminalų bendrovėms, laivybos linijoms, logistikos paslaugų teikėjams, saugumo institucijoms, jūrų srities startuoliams bei politikos ir akademinės bendruomenės atstovams.

„Dar kartą plečiame savo platformą šioms tikslinėms grupėms, sujungdami technologines inovacijas, tvarią transformaciją ir socialinę atsakomybę, – priduria Claus Ulrich Selbach, „Hamburg Messe und Congress“ parodų jūrų ir energetikos sektoriuose viceprezidentas. – Uostai yra pagrindiniai pasaulinės vertės kūrimo mazgai, todėl jie itin svarbūs ekonominiam atsparumui ir tvariems sprendimams visame pasaulyje.“

Stiprūs partneriai ir plati programa

Konferencijos ir ją lydinčios parodos dalyvių laukia pranešimai, diskusijos ir praktiniai seminarai, apimantys tokias temas, kaip uostų saugumas ir kritinės infrastruktūros apsauga, tvarumas ir žaliaji energija uostų veikloje, skaitmeninė transformacija ir dirbtinis intelektas, infrastruktūros plėtra ir Logistika 4.0, taip pat išmanusis bunkeravimas ir alternatyvūs degalai.

Renginį „Viskas apie uostus“ remia svarbiausi jūrų pramonės dalyviai, tarp jų – Hamburgo uosto direkcija (HPA), Šiaurės Vokietijos jūrų klasteris (MCN), Vokietijos jūrų uostų operatorių centrinė asociacija (ZDS) ir Tarptautinė uostų ir prieplaukų asociacija (IAPH). Be to, kartu su konferencija planuojami įvairūs šalutiniai renginiai Hamburgo uoste.

„Džiaugiuosi galėdamas būti renginio „Viskas apie uostus“ globėju. Šis renginys išsamiai ir tiksliai nagrinėja klausimus, kurie lems pasaulinės uostų pramonės ateitį: kaip padaryti uostus atsparesnius, tvaresnius ir technologiškai pažangesnius, – sako Jens Meier, Tarptautinės uostų ir prieplaukų asociacijos (IAPH) prezidentas ir Hamburgo uosto direkcijos generalinis direktorius. – Šiuolaikiniai uostai jau seniai yra daugiau nei krovos vietos – tai inovacijų varikliai, energetikos centrai ir nepakeičiama infrastruktūra. „Viskas apie uostus“ suteikia idealią platformą šiai transformacijai skatinti, suburdama verslo, mokslo, politikos ir technologijų lyderius bendram dialogui apie pažangius sprendimus ir sustiprindama uostų, kaip strateginių pasaulinės vertės kūrimo centrų, vaidmenį. O kur tai daryti geriau nei Hamburge – mieste su stiprių uostų ir inovacijų ekosistemos pagrindu.“

„Uostai yra jūrų ekonomikos stuburas – „Viskas apie uostus“ sukuria platformą, leidžiančią šią svarbią sąsają kartu plėtoti inovatyviai“, – teigia Jessica Wegener, Šiaurės Vokietijos jūrų klasterio e. V. vykdomoji direktorė.

Paruošta pagal

„Hamburg Messe und Congress“ (HMC) informaciją

Ports: The Backbone of the Maritime Economy

With the new congress and exhibition All About Ports, Hamburg Messe und Congress creates a forum dedicated to the future of the port industry.

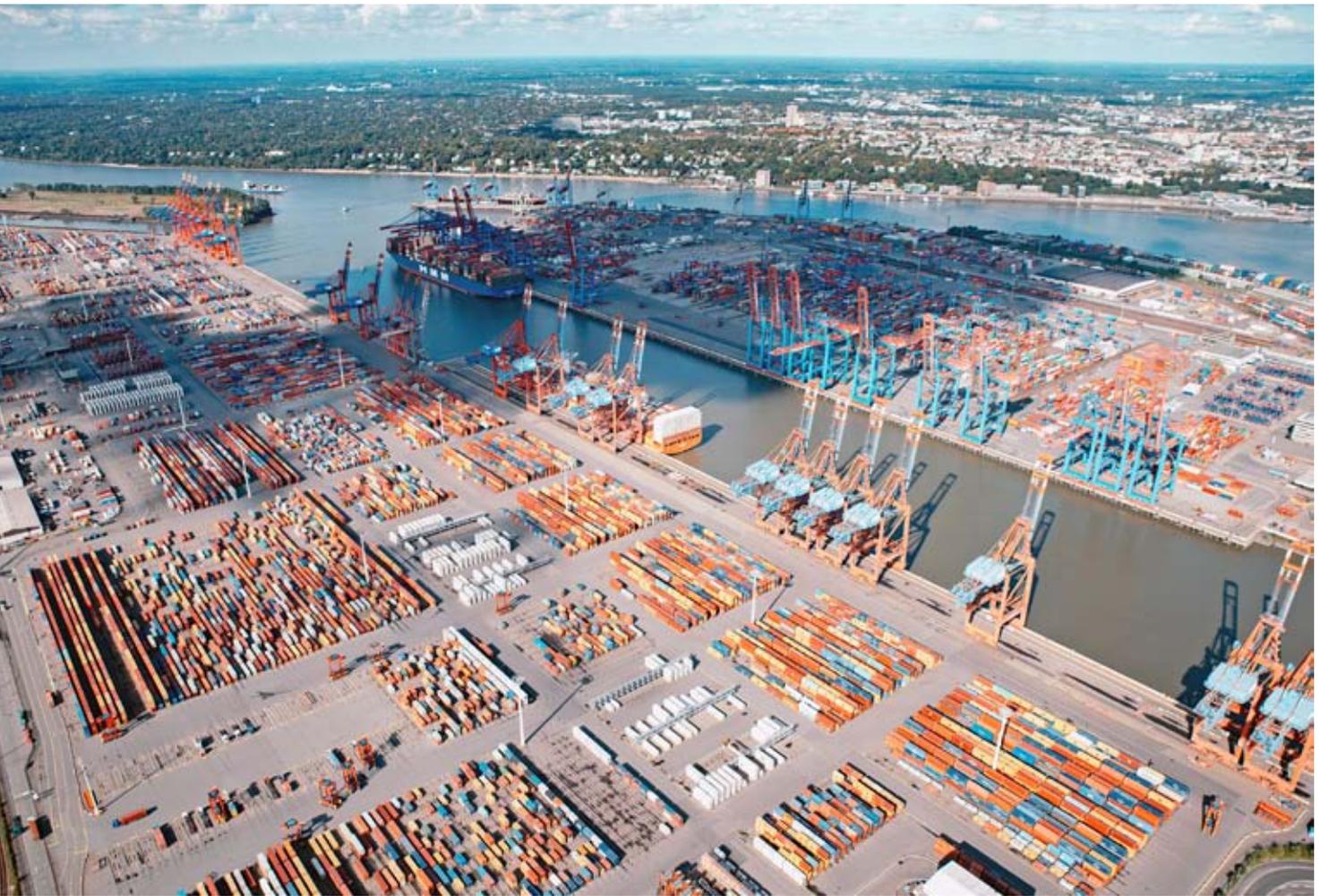
The premiere – The New Platform for Holistic Port Solutions – will take place on 2 and 3 September 2026 at the CCH – Congress Centre Hamburg. The event will focus on the challenges facing global port locations and present solutions related to digitalisation, automation, sustainability, security, and logistics in the port environment.

The aim of All About Ports is to provide impetus for sustainable and resilient port structures, promote networking and knowledge exchange between national and international stakeholders, and facilitate technology transfer. At its core lies the question of how ports can be made resilient, efficient, and future-proof in the digital age.

Hamburg: A Model Region for the Future of the Port Industry

‘Hamburg is the ideal location for All About Ports,’ says Heiko M. Stutzinger, CEO of Hamburg Messe und Congress. ‘We have one of Europe’s largest and most diverse ports in a city that exemplifies the connection between tradition and the future of the maritime and port industries. With its innovative strength, a strong network of research, business and policy players, and its leadership in smart port and digitalisation initiatives, Hamburg is predestined to host an event that helps shape the transformation of international port locations.’

All About Ports is an ideal addition to HMC’s international flagship maritime trade fairs, such as SMM, which will take place in Hamburg from 1 to 4 September 2026. The event targets port operators, terminal companies, shipping lines, logistics service providers, security authorities, maritime start-ups, as well as experts from politics and academia. >



'We are once again expanding our platform for these target groups by bringing together technological innovation, sustainable transformation, and social responsibility,' added Claus Ulrich Selbach, Vice President Exhibitions Maritime and Energy at Hamburg Messe und Congress. 'Ports are key nodes in global value creation – and therefore essential for economic resilience and sustainable action worldwide.'

Strong Partners and a Comprehensive Programme

Participants at the conference and accompanying exhibition can expect keynotes, panel discussions, and workshops covering topics such as port security and the protection of critical infrastructure, sustainability and green energy in port operations, digital transformation and artificial intelligence, infrastructure development and Logistics 4.0, as well as smart bunkering and alternative fuels.

All About Ports is supported by leading players in the maritime industry, including Hamburg Port Authority (HPA), the Maritime Cluster Northern Germany (MCN), the Central Association of German Seaport Operators (ZDS), and the International Association of Ports and Harbors (IAPH). In addition, a variety of side events in the Port of Hamburg are planned alongside the conference.

'I am delighted to be the patron of All About Ports. The event addresses precisely those issues that will determine the future of the global port industry: how to make ports more resilient, sustainable, and technologically advanced,' says Jens Meier, President of the International Association of Ports and Harbors (IAPH) and CEO of the Hamburg Port Authority. 'As international hubs, modern ports have long been more than just transshipment points – they are engines of innovation, energy centres, and indispensable infrastructure. All About Ports offers the ideal platform to drive this transformation forward: it brings together bright minds from business, science, politics, and technology to exchange ideas on groundbreaking solutions and sharpen the focus on ports as strategic hubs of global value creation. And where better to do this than in Hamburg – with its strong port and innovation landscape.'

'Ports are the backbone of the maritime economy – All About Ports creates a platform for jointly developing this central interface in an innovative way,' says Jessica Wegener, Managing Director of Maritimes Cluster Norddeutschland e.V.

Prepared according to information from Hamburg Messe und Congress (HMC)

Transport Week

Save the date!



18–19.03.2026

Gdynia, Poland

actia
FORUM

Sveikesnės žuvis, tvaresnė akvakultūra: INTERREG sprendimai Baltijos regionui

Interreg



Bendrai finansuoja
EUROPOS SAJUNGA

Latvija – Lietuva



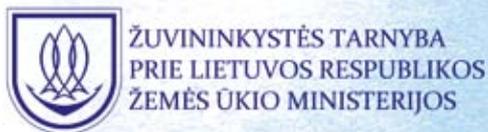
Baltijos regiono žuvininkystės sektorius susiduria su bendrais ir kompleksiniais iššūkiais – nuo žuvų ligų kontrolės ir biologinio saugumo užtikrinimo iki žuvų gerovės bei išteklių atkūrimo. Dėl šios priežasties sprendimai, grindžiami vien nacionalinėmis iniciatyvomis, dažnai nėra pakankami. Reaguodama į šiuos iššūkius, 2024 m. kovo 1 d. Žuvininkystės tarnyba, bendradarbiaudama su Latvijos maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir aplinkos moksliniu institutu BIOR, pradėjo įgyvendinti INTERREG VI-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo programos projektą Nr. LL-00133 „Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimas tobulinant Baltijos lašišų ir sterkių auginimo metodus, siekiant tvaresnių, atsparesnių ir sveikesnių žuvų populiacijų“ (*SPPwelfare*).

Projektas orientuotas ne tik į mokslinius tyrimus, bet ir į praktinių, realiomis sąlygomis taikomų sprendimų kūrimą bei diegimą. Šie sprendimai skirti tiek valstybiniais žuvisais padaliniais, tiek privačiam akvakultūros sektoriui.

Trys kryptys – vienas tikslas: sveikos ir atsparios žuvis

Projektas įgyvendinamas pagal tris tarpusavyje glaudžiai susijusius darbo paketus, apimančius visą grandinę – nuo žuvų sveikatos stiprinimo iki biologinio saugumo ir ilgalaikio poveikio ekosistemoms.

Pirmasis darbo paketas orientuotas į Baltijos lašišų gerovės gerinimą, taikant naujus, aplinkai nekenksmingus žuvų ligų kontrolės metodus. Antrasis darbo paketas skirtas sterkių jauniklių, auginamų tiek akvakultūrai, tiek išteklių atkūrimui, kiekybės ir kokybės didinimui. Trečiasis darbo paketas apima biologinio saugumo gairių ir žuvų sveikatos indekso (FHIM) modelio kūrimą – praktinius įrankius, leidžiančius sisteminei vertinti ir valdyti rizikas akvakultūros ūkiuose.



Lašišų auginimas: probiotikai vietoje antibiotikų

Vienas reikšmingiausių projekto praktinių rezultatų – tyrimai, susiję su probiotikų naudojimu auginant atlantines lašišas (*Salmo salar*). Intensyviose akvakultūros sistemose žuvis neišvengiamai patiria stresą, kuris silpnina jų imuninę sistemą ir didina ligų riziką. Tradiciškai šios problemos buvo sprendžiamos antibiotikais, tačiau toks požiūris nebeatitinka šiuolaikinių tvarios akvakultūros principų.

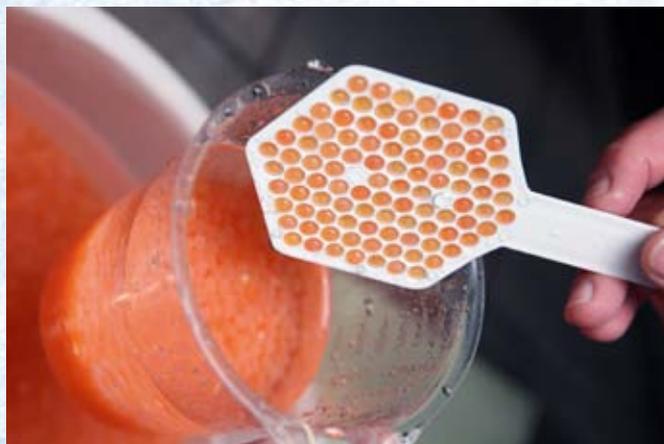
Lietuvoje tyrimai buvo vykdomi uždaroje recirkuliacinėse sistemose (URS), Latvijoje – pratekančiose (atvirose) vandens apytakos sistemose. Skirtingos technologinės sąlygos sudarė galimybę įvertinti probiotikų poveikį platesniame kontekste. Tyrimų rezultatai parodė, kad 0+ amžiaus lašišos, šertomis probiotikais papildytu pašaru, augo greičiau ir pasižymėjo geresne fizine būkle – jų vidutinis svoris buvo apie 6,5 proc. didesnis, palyginti su kontrolinės grupės žuvimis, šertomis įprastu pašaru be probiotikų.

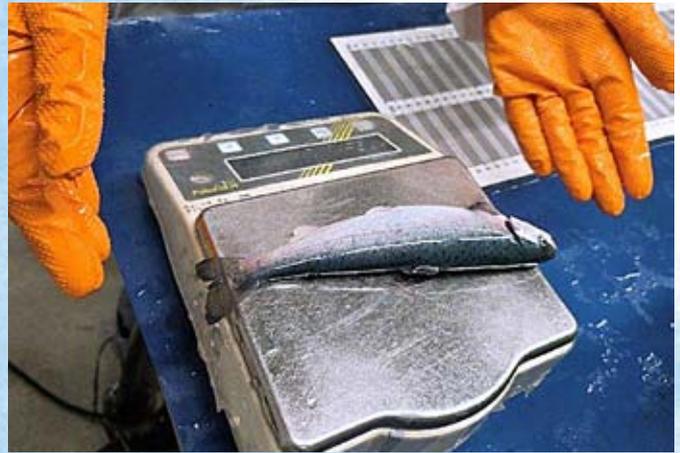
Nors ankstyvosiose vystymosi stadijose statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta, fiksuotos teigiamos tendencijos leidžia daryti prielaidą, kad probiotikai prisideda prie stabilesnės žarnyno mikrobiotos formavimosi ir ilgalaikio žuvų sveikatos stiprinimo. Latvijoje atlikti tyrimai papildomai atskleidė ir teigiamą probiotikų poveikį vandens mikrobiologinei pusiausvyrai.

Sterkas: investicija į ekosistemų pusiausvyrą

Sterkas (*Sander lucioperca*) laikomas ne tik vertinga ūkine, bet ir ekologiškai reikšminga rūšimi. Jis laikomas švarių vandenių indikatoriumi ir svarbiu ekosistemų pusiausvyros palaikymo elementu. Todėl sterkių auginimo metodų tobulinimas yra aktualus tiek žuvininkystės sektoriui, tiek aplinkosaugai.

Projekto rezultatai parodė, kad probiotikų naudojimas ankstyvosiose sterkių vystymosi stadijose turi aiškią naudą. Ankstyvos stadijos mailius, šertus probiotikais, buvo didesnis, sunkesnis ir pasižymėjo geresne fizine būkle. Nors 0+ amžiaus sterkamams statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta, stebėtos teigiamos augimo tendencijos leidžia manyti, kad tinkamai parinkti probiotikai gali tapti svarbia šėrimo strategijos dalimi.





Šie rezultatai ypač reikšmingi žuvininkystės praktikai, nes sveikesni ir atsparesni jaunikliai turi didesnes išgyvenimo galimybes natūraliuose vandens telkiniuose.

Biologinė sauga: nuo rekomendacijų iki praktinių įrankių

Vienas iš projekto kertinių rezultatų – bendros biologinio saugumo gairės, parengtos remiantis Lietuvos ir Latvijos patirtimi. Šios gairės skirtos padėti akvakultūros ūkiams užkirsti kelią patogenų patekimui ir plitimui, užtikrinti vandens kokybės stebėseną, higienos reikalavimų laikymąsi ir bendrą žuvų gerovę.

Svarbu pažymėti, kad gairės pritaikytos tiek URS, tiek pratekančioms (atviroms) sistemoms ir gali būti įgyvendinamos be didelių papildomų investicijų. Žuvų sveikatos indekso (FHIM) modelis suteikia galimybę ūkiams sistemingai vertinti situaciją ir priimti duomenimis pagrįstus valdymo sprendimus.

Nauda šiandien ir ateityje

INTERREG VI-A projektas *SPPwelfare* reikšmingai prisideda prie tvaresnės, atsparesnės ir konkurencingesnės akvakultūros plėtros Baltijos regione. Projekto rezultatai yra naudingi ne tik dabartiniams žuvų augintojams, bet ir ateities kartoms – stiprinant žuvų populiacijas, saugant ekosistemas ir skatinant atsakingą požiūrį į gamtos išteklių naudojimą.

Šis projektas yra aiškus pavyzdys, kaip tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir mokslu grįsti sprendimai gali sukurti apčiuopiamą pridėtinę vertę tiek žuvininkystės sektoriui, tiek žmonėms, dirbantiems su gamtos ištekliais kasdienėje praktikoje.

Daugiau informacijos apie 2021–2027 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo programos INTERREG VI-A projektus galima rasti interneto svetainėse www.latlit.eu ir oficialioje Europos Sąjungos svetainėje www.europa.eu.

Žuvininkystės tarnybos prie
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos informacija

Healthier Fish, More Sustainable Aquaculture: INTERREG Solutions for the Baltic Region

Interreg



Bendrai finansuoja
EUROPOS SAJUNGA

Latvija – Lietuva



The fisheries sector of the Baltic region faces common and complex challenges, ranging from fish disease control and the assurance of biosecurity to fish welfare and stock restoration. For this reason, solutions based solely on national initiatives are often insufficient. In response to these challenges, on 1 March 2024 the Fisheries Service, in cooperation with the Latvian Institute of Food Safety, Animal Health and Environment BIOR, launched the implementation of the INTERREG VI-A Latvia–Lithuania Cooperation Programme project No. LL-00133, 'Latvia–Lithuania cooperation to improve Baltic salmon and pikeperch rearing methods for more sustainable, resilient and healthier fish populations' (SPPwelfare).

The project focuses not only on scientific research but also on the development and implementation of practical solutions applicable under real operating conditions. These solutions are intended for both public fish hatchery units and the private aquaculture sector.



Three Directions – One Goal: Healthy and Resilient Fish

The project is implemented through three closely interlinked work packages covering the entire chain, from strengthening fish health to biosecurity and long-term impacts on ecosystems.

The first work package focuses on improving the welfare of Baltic salmon by applying new, environmentally friendly fish disease control methods. The second work package aims to increase both the quantity and quality of pikeperch juveniles reared for aquaculture and stock enhancement purposes. The third work package involves the development of biosecurity guidelines and a Fish Health Index Model (FHIM), providing practical tools for the systematic assessment and management of risks in aquaculture farms.

Salmon Rearing: Probiotics Instead of Antibiotics

One of the most significant practical outcomes of the project is research on the use of probiotics in the rearing of Atlantic salmon (*Salmo salar*). In intensive aquaculture systems, fish inevitably experience stress, which weakens their immune systems and increases disease risk. Traditionally, these issues have been addressed through the use of antibiotics; however, this approach no longer aligns with modern principles of sustainable aquaculture.

In Lithuania, the research was carried out in recirculating aquaculture systems (RAS), while in Latvia it was conducted in flow-through (open) water circulation systems. The different technological conditions made it possible to assess the effects of probiotics in a broader context. The results showed that 0+ age salmon fed with probiotic-supplemented feed grew faster and exhibited better physical condition: their average weight was approximately 6.5% higher compared to fish in the control group fed conventional feed without probiotics.

Although no statistically significant differences were identified at the earliest developmental stages, the observed positive trends suggest that probiotics contribute to the formation of a more stable intestinal microbiota and to long-term strengthening of fish health. Research conducted in Latvia additionally revealed a positive effect of probiotics on the microbiological balance of the water.

Pikeperch: An Investment in Ecosystem Balance

Pikeperch (*Sander lucioperca*) is considered not only an economically valuable species but also an ecologically significant one. It is regarded as an indicator of clean waters and an important element in maintaining ecosystem balance. Therefore, improving pikeperch rearing methods is relevant both for the fisheries sector and for environmental protection.

The project results demonstrated that the use of probiotics during the early developmental stages of pikeperch pro-





vides clear benefits. Early-stage larvae fed with probiotics were larger, heavier and showed better physical condition. Although no statistically significant differences were identified in 0+ age pikeperch, the observed positive growth trends suggest that appropriately selected probiotics may become an important component of feeding strategies.

These results are particularly important for fish stocking practices, as healthier and more resilient juveniles have higher survival rates when released into natural water bodies.

Biosecurity: From Recommendations to Practical Tools

One of the key outcomes of the project is the development of joint biosecurity guidelines based on the experience of Lithuania and Latvia. These guidelines are designed to help aquaculture farms prevent the introduction and spread of pathogens, ensure water quality monitoring, comply with hygiene requirements and safeguard overall fish welfare.

Importantly, the guidelines are adapted for both RAS and flow-through (open) systems and can be implemented without significant additional investments. The Fish Health Index Model (FHIM) enables farms to systematically assess their situation and make data-driven management decisions.

Benefits Today and in the Future

The INTERREG VI-A project SPPwelfare makes a significant contribution to the development of more sustainable, resilient and competitive aquaculture in the Baltic region. Its results benefit not only current fish producers but also future generations by strengthening fish populations, protecting ecosystems and promoting a responsible approach to the use of natural resources.

This project is a clear example of how cross-border cooperation and science-based solutions can create tangible added value for both the fisheries sector and professionals working with natural resources in their daily practice.

More information about the 2021–2027 Latvia–Lithuania Cooperation Programme INTERREG VI-A projects is available on the website www.latlit.eu and on the official European Union website www.europa.eu.

Information provided by the Fisheries Service under the Ministry of Agriculture of the Republic of Lithuania

Jsteigtas tarptautinis fondas Ukrainos transporto sektoriui atkurti

Tęsdamos glaudų bendradarbiavimą, Lietuva, Švedija, Kanada ir Ukraina vasario 17 d. Stokholme pasirašė susitarimą, kuriuo įsteigiamas specialus Tarptautinio transporto forumo (ITF) paramos fondas Ukrainos transporto infrastruktūrai atkurti.

„Nuolatiniai Ukrainos civilinės transporto sistemos bombardavimai ukrainiečiams kelia kasdienių iššūkių ir neretai verčia žmones rizikuoti gyvybe, kad pasiektų darbo vietas, sveikatos priežiūros įstaigas ar mokyklas. Bendromis pastangomis galime ne tik prisidėti prie sugriautų kelių ir geležinkelių infrastruktūros atkūrimo, bet ir padėti kurti patikimas bei atsparias transporto jungtis su Ukraina“, – sako Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras Juras Taminskas.

Pagrindinė naujojo fondo misija – jau dabar, nelaukiant karo pabaigos, telkti tarptautinę finansinę ir analitinę pagalbą neatidėliotiniams Ukrainos civilinio transporto poreikiams: keliams, geležinkeliams, uostams, aviacijai, miesto judumui ir logistikai.

Fondo koordinavimą užtikrins CIG4U (*Common Interest Group for Transport in Ukraine*) – 2024 m. Lietuvai pirmininkaujant ITF, kartu su Švedija, Kanada ir Ukraina įkurta speciali bendradarbiavimo grupė. Ji padeda šalims keistis aktualia informacija apie neatidėliotinus Ukrainos transporto sistemos poreikius, skatina ilgalaikių transporto jungčių atkūrimo iniciatyvas.

Rusija aktyviai taikosi į Ukrainos civilinį transportą – Ukrainos geležinkeliai vien pernai patyrė daugiau kaip tūkstantį smūgių. Didelių nuostolių yra patyręs ir šalies laivininkystės sektorius, jūrų uostai, civilinės aviacijos infrastruktūra, sausumos keliai. Skaičiuojama, kad 2024 m. Ukrainos transporto infrastruktūrai padaryta žala viršijo 38 mlrd. JAV dolerių.

Telkiant paramą Ukrainai, bus bendradarbiaujama su pagrindinėmis tarptautinėmis finansų institucijomis – Pasaulio banku, Europos investicijų banku ir kitomis tarptautinėmis finansų institucijomis. Pažymima, kad šio fondo administravimas bus grindžiamas aukščiausiais skaidrumo ir Europos Sąjungos standartais, prie jo yra kviečiamos prisijungti ir kitos valstybės.

Parengta pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos pateiktą pranešimą spaudai.

International Fund Established for the Reconstruction of Ukraine's Transport Sector

As part of their continued close cooperation, Lithuania, Sweden, Canada and Ukraine signed an agreement in Stockholm on 17 February establishing a dedicated support fund under the International Transport Forum (ITF) to assist in the reconstruction of Ukraine's transport infrastructure.

'Persistent attacks on Ukraine's civilian transport system create daily challenges for Ukrainians and often force individuals to risk their lives to reach workplaces, healthcare facilities and educational institutions. Through joint efforts, we can contribute not only to rebuilding damaged road and railway infrastructure but also to developing reliable and resilient transport connections with Ukraine,' said Lithuania's Minister of Transport and Communications, Juras Taminskas.

The primary objective of the newly established fund is to mobilise international financial and analytical support without delay, rather than waiting for the end of the war, in order to address Ukraine's urgent civilian transport needs. These include roads, railways, ports, aviation, urban mobility and logistics.

Coordination of the fund will be ensured by CIG4U (*Common Interest Group for Transport in Ukraine*), a dedicated cooperation platform established in 2024 during Lithuania's presidency of the ITF together with Sweden, Canada and Ukraine. The group facilitates the exchange of up-to-date information on urgent needs within Ukraine's transport system and promotes initiatives aimed at restoring long-term transport connectivity.

Russia continues to target Ukraine's civilian transport infrastructure. Ukrainian railways alone sustained more than one thousand strikes last year, while significant damage has also been inflicted on the country's maritime sector, seaports, civil aviation infrastructure and road networks. It is estimated that damage to Ukraine's transport infrastructure exceeded USD 38 billion in 2024.

Efforts to mobilise support for Ukraine will involve cooperation with major international financial institutions, including the World Bank, the European Investment Bank and other international partners. The fund will be administered in accordance with the highest standards of transparency and European Union governance, and additional countries are invited to join the initiative.

Prepared on the basis of a press release issued by the Ministry of Transport and Communications of the Republic of Lithuania.

11th MOROCCO INTERNATIONAL TEXTILE, FASHION AND MACHINERY EXHIBITION

02-05
APRIL 2026

📍 OFEC Casablanca
International Fairground



*Discover the Biggest Textile
Fair in the Region*



VISITOR REGISTRATION IS NOW OPEN
TAKE YOUR E-BADGE FOR FREE

ORGANIZER



SUPPORTER



MOROCCO
FASHION STYLE & TEX

MOROCCO
LEATHER

MOROCCO
TEXTILE MACHINERY

MOROCCO
HOME TEXTILE EXPO

„Stena Line“ optimizuoja tinklą – nutraukiama Halmstadas–Grenas linija

„Stena Line“ paskelbė nuo 2026 m. balandžio 30 d. nutraukti keltų maršrutą tarp Halmstado ir Greno po ilgalaikių finansinių nuostolių. Sprendimą nulėmė stipri konkurencija su Danijos fiksuotais transporto koridoriais, augantys eksploataavimo kaštai ir neapibrėžta rinka. Bendrovė siekia koncentruoti išteklius į pelningesnes linijas bei stiprinti tinklo atsparumą. Keleiviams bus pasiūlytos alternatyvos kituose maršrutuose, o darbuotojams – galimybės tęsti darbą organizacijoje. Švedijos rinkoje liks 6 maršrutai ir 12 laivų. Šis žingsnis atspindi platesnę Europos keltų sektoriaus tendenciją, kai operatoriai prisitaiko prie infrastruktūros pokyčių ir ekonominių iššūkių.

Šaltinis: „Stena Line“ pranešimas spaudai

Naftos rinkos: pasiūlos perteklius formuoja naują prekybos geografiją

„Argus Media“ prognozuoja, kad 2026 m. naftos kainoms spaudimą darys aukštas pasiūlos lygis ir besikeičiantys prekybos srautai. JAV išlieka viena pagrindinių tiekėjų, o Kinijos paklausos strategija daro įtaką Lotynų Amerikos ir Kanados eksportui. Venesuelos sugrįžimas į rinką ir mažėjantys JAV Vakarų pakrantės perdurbimo pajėgumai gali dar labiau keisti globalią prekybos struktūrą. Analitikai prognozuoja didesnę skirtumą tarp lengvos ir sunkios naftos kainų.

Šaltinis: „Argus Media“,

„2026 Americas Crude Market Outlook“

Elektrinis tolیمasis transportas įgauna pagreitį Europoje

„Scania Ventures“, „LOTS Group“ ir „JUNA Technologies“ pristatė apie 1250 km elektrinių sunkvežimių koridorių, įrodantį baterijomis varomo tolیمųjų pervežimų modelio komercinį gyvybingumą. Dirbtiniu intelektu paremta maršrutų optimizacija leidžia efektyviai planuoti įkrovimą ir mažinti emisijas. Projektas laikomas svarbiu žingsniu pereinant prie nulinės emisijos logistikos ir skatinant infrastruktūros plėtrą.

Šaltinis: „LOTS Group“, „Scania Ventures“ pranešimas

Žalieji uostai: Kaspijos regionas pereina prie tvarios transformacijos

RINA ir HPC įgyvendins penkerių metų ESBO projektą, skirtą žaliajai ir skaitmeninei uostų transformacijai Kaspijos bei Juodosios jūros regione. Projektas apima atsinaujinančią energiją, klimato atsparumą ir skaitmeninę infrastruktūrą, stiprinant Viduriniojo koridoriaus prekybą tarp Europos ir Centrinės Azijos.

Šaltinis: OSCE, RINA, HPC pranešimas spaudai

Stena Line Streamlines Network with Halmstad–Grenaa Closure

Stena Line will discontinue the Halmstad–Grenaa ferry route from 30 April 2026 following prolonged financial challenges. Competition from fixed links, rising operating costs, and weak market conditions influenced the decision. The company plans to focus on more resilient routes while maintaining alternative travel options for customers and career paths for its employees. This move reflects a broader trend within the European ferry sector, as operators adjust to infrastructure developments and economic pressures.

Source: Stena Line press release

Oil Markets Reshaped by Supply Pressure and Shifting Trade Flows

Argus Media projects that oil prices will face downward pressure in 2026 amid elevated supply levels and evolving trade flows. The United States remains a major supplier, while China's demand strategy is affecting exports from Latin America and Canada. Venezuela's re-entry into the market and declining refining capacity along the U.S. West Coast could further alter global trade patterns. Analysts expect a widening differential between light and heavy crude prices.

Source: Argus Media. 2026 Americas Crude Market Outlook

Long-haul Electric Freight Corridor Gains Traction In Europe

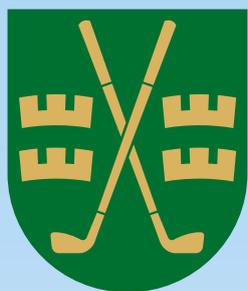
Scania Ventures, LOTS Group, and JUNA Technologies launched a 1,250-km electric truck corridor, demonstrating the commercial feasibility of battery-electric long-haul transport. AI-driven route optimisation enables efficient charging planning and helps reduce emissions. The project is regarded as an important step towards the transition to zero-emission logistics and the further development of infrastructure.

Source: LOTS Group / Scania Ventures press release.

Green Ports Initiative Accelerates Transformation In the Caspian Region

RINA and HPC will implement a five-year OSCE project focused on sustainable port development, digitalisation, and renewable energy integration across the Caspian region. The project covers renewable energy, climate resilience and digital infrastructure, thereby reinforcing trade along the Middle Corridor between Europe and Central Asia.

Source: OSCE / RINA / HPC press release



**SOSTINIŲ
GOLFO KLUBAS**
**THE CAPITALS
GOLF CLUB**

Contacts:

The Capitals golf club
Vingio str. 90
Pipiriškių village
Pastrėvio elderate
Elektrėnai municipality
LT-21331 Lithuania
E-mail: info@capitals.lt
Ph. +370 619 99 999
www.capitals.lt

THE CAPITALS GOLF CLUB OF LITHUANIA IS WORTH A JOURNEY!

The Capitals Golf Club offers golfers one of the best courses in the Baltic countries. The Course was designed by the world famous architect of golf courses, Peter Chamberlain and is one of the most picturesque golf courses in Lithuania.

THE CAPITALS GOLF CLUB:

- The 72 par Course is established on a hilly territory of 153 hectares and has 18 holes with natural hills, forests and lakes.
- The driving range, which has 40 driving range spots, and tees one and ten are comfortably located (close to the Club House and parking lots).
- We have a restaurant and a hotel for your pleasant stay.
- A trip to the Capitals Golf Club can also be combined with some sightseeing. One of the greatest tourist attractions of Lithuania – Trakai Island Castle – is only 20 minutes away from the course, the capital Vilnius, while the second-largest city Kaunas is about 45 minutes away from the course.

Love golf? Visit us!



Gyvenk, žydėk



KLAIPĖDOS
DRAMOS
TEATRAS

90 sezonas

Repertuaras kdt.lt

Steigėjas



Mecenatai:



LIMARKO GROUP

Pagrindinis rėmėjas





S. JOKUŽYS

**PUBLISHING-
PRINTING**

SINCE 1990



Books Notebooks Maps Booklets Brochures

Catalogues Business cards Folders

Envelopes Menu Paper blocks Price tags Coasters

Certificates Invitations Postcards Boxes

Paper bags Labels Calendars



**Your Gateway
To Central Asia**

www.tlnika.com